

RENAȘTEREA

FONDATOR: EPISCOP

NICOLAE IVAN 1919

Anul XXV

Serie nouă

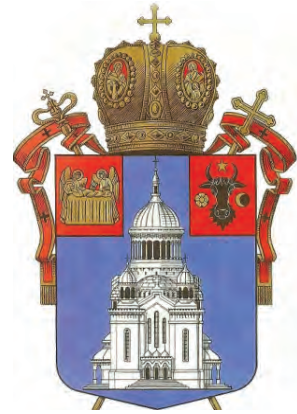
Mai

2016

5

(313)

Preț: 3 lei

EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ A VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Pogorârea la iad. Tempera pe lemn, 55x42 cm. Autor: Grigore Muscel Popescu

† Andrei

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

*Cel ce vrea să se mântuiască,
cu întrebarea să călătorească*

*Nu disprețui vorba celor bătrâni, că și ei au învățat de la părinții lor.
Că de la ei vei învăța înțelepciunea și îndemânarea de a da răspuns bun la nevoie
(Isus Sirah 8, 9).*

La Crăciun stăruiam asupra responsabilității pe care o avem față de educarea tinerilor. Acum, la Paști, voi sublinia faptul că avem o mare îndatorire de a-i cinsti pe bătrânii noștri bunici și părinți și a le asculta povețele. Lucrul acesta trebuie să-l facem din iubire, nemaipomenind de faptul că ni-l cere Dumnezeu: *Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți fie bine și să trăiești ani mulți pe pământ* (Leșire 20, 12).

Facem pledoaria aceasta și pentru realitatea tristă că din multe parohii tinerii au plecat și am rămas cu cei mai în vârstă, bătrânei încercați de suferințe și cu dorul după copii în suflet. Iar în localitățile mari, unde există și tineri, influența societății secularizate și așa-numitul conflict între generații îi fac pe tineri să nu le acorde atenția cuvenită bătrânilor. Ce să mai zicem de ascultarea sfaturilor și învățăturilor pe care aceștia ni le dau?

Spune istorisirea că odată, undeva, într-o țară, tinerii, considerând că bătrânii sunt inutili și constituie o povară, s-au hotărât să-i expulzeze. Țara lor s-ar fi numit „țara fără bătrâni”. Regele țării vecine, auzind de fărâdelegea pe care au făcut-o, dorea să le dea o lecție. I-a amenințat că, dacă nu-i împlinesc cererea, va veni asupra lor cu război. Care era cererea? Cererea era ca să-i înapoieze frânghia de nisip pe care bătrânii lor o împrumutaseră de la el. Tinerii din „țara fără bătrâni” erau în mare fierbere. N-auziseră și nu văzuseră vreodată o frânghie de nisip. Unul dintre tinerii însă, care-l iubea tare pe bătrânul său tată, îl ascunsese tainic și nu-l expulzase. S-a dus la el în ascunzătoare și i-a relatat necazul în care se aflau. Și bătrânul l-a sfătuit: cereți-i regelui vrăjmaș să vă dea un capăt de frânghie din nisip de model și-i veți returna toată frânghia. Când a auzit regele a exclamat: la voi trebuie să mai fie un bătrân! Iar tinerii, muștrați de conștiință, și-au chemat bătrânii părinți pe care-i expulzaseră să se întoarcă acasă. Le era limpede că sfaturile bătrânilor sunt de mare valoare.

Înțeleptul Solomon ne face îndemnul: *Ascultați, fiilor, învățătura tatălui și luați aminte să cunoașteți buna chibzuială, căci eu vă dau învățatură bună: Nu părăsiți povața mea. Căci și eu am fost fecior la tatăl meu, singur, și cu duioșie iubit de mama mea* (Pilde 4, 1-3).

Chiar și atunci când bătrânii s-ar putea să nu fie în pas cu mersul vremurilor, Sfântul Pavel va spune că nu trebuie să-i înfruntăm: *Pe cel bătrân să nu-l înfrunți, ci să-l îndemni ca pe un părinte* (1 Timotei 5, 1). Iar referitor la faptul că râvna tinerilor are nevoie de experiența bătrânilor, Părintele Arsenie Papacioc ne-a lăsat o maximă: *Dacă tinerețea ar ști și dacă bătrânețea ar putea*. Când suntem tineri și plini de putere, nu știm bine ce să facem și avem nevoie de sfatul bătrânilor, iar la bătrânețe puterile ne scad, dar îi putem sfătui pe alții.

Preocupările sfinte și dragostea față de spiritualitatea neamului nostru ne parvin din adânc de dalbe datini prin bunicii și părinții noștri. Eu îmi aduc aminte cu multă evlavie de bunica mea, care de mic mă ducea la denii, la Slujba Învierii, la Paraclisul Maicii Domnului seară de seară, în Postul Sfintei Marii și la alte slujbe. Cu toate că era o femeie harnică, nu rata nici o slujbă. Într-o zi de Paști, când să mergem la vecernie, ploaia cu găleata. M-a luat de mână și ne-am dus prin ploaie la biserică. Mai târziu, ploaia s-a oprit, dar n-avea importanță. Rugăciunea era pe primul loc pentru ea.

Pe 20 septembrie se împlinesc 150 de ani de la nașterea lui George Coșbuc. Cine nu știe poezia „La Paști”! Pe chipul creștinilor care merg la biserică *râde-atâta sărbătoare*. Iar convoiul celor ce urcă la slujbă se încheie cu bătrânele ce-și duc nepoții de mână: *Pe deal se suie-ncetișor, / Neveste tinere și fete, / Bătrâni cu iarna vieții-n plete, / Și-ncet, în urma tuturor, / Vezi șovăind câte-o bătrână! / Cu micul ei nepot de mână*¹.

Sau, neîntrecutul iubitor al tradiției înaintașilor, Ioan Alexandru, în poemul „Casa Părintească”, îi evocă pe dragii lui părinți: *Mama-i de-acum bătrână și tata-i alb de tot! / Și cumpăna fântânii-i o povară! / Când bivoli-nsetați și oile se strâng! / Să fie adăpate către seară. / Duminica măicuța în veșmânt cernit! / Cu busuioac în mână și într-o năframă! / Duce din bruma cât avem de grâu! / O prescură de jertfă la icoană*².

Înaltpreasfințitul Justinian al Maramureșului, depănându-și amintirile și oprindu-se la anii copilăriei, ne spune că, în ziua de Paști, când se întorceau de la biserică, *tata cu plete și cu cămașa albă se ridica în picioare și rostea rugăciunea «Tatăl nostru» părăndu-și-se că vezi în față un voievod sosit din alte timpuri, ce aducea un mesaj care lumina casa*³.

¹ George Coșbuc, *Poezii*, Vol. I, Editura Cartea Românească, București, 1982, p. 181.

² Ioan Alexandru, *Pământ transfigurat*, Editura Minerva, București, 1982, p. 165.

³ † Justinian Chira, *Lumină din lumina Nașterii și Învierii Domnului*, Baia-Mare, 2006, p. 245.

HRISTOS A ÎNVIAT!

DIN SUMAR:

- Cvartetul Transilvan, meditație muzicală și teologică în Catedrala mitropolitană din Cluj – **PR. BOGDAN IVANOV** (p. 2)
- Gânduri despre satul românesc – **ALEXANDRU NEMOIANU**..(p. 3)
- Mai avem o șansă în fața corupției?
– **PR. BOGDAN IVANOV**.....(p. 3)
- Chipul nou al despotismului – **AUREL SASU**.....(p. 4)
- Valeriu Gafencu și experiența lui Dumnezeu – **PROTOS. BENEDICT VESA**.....(p. 5)
- Impresii de lectură: Jurnalul fericirii - Nicolae Steinhardt – **GABRIEL BRAIC**.....(p. 9)

Și chiar dacă orășenilor noștri nu le este atât de familiară spiritualitatea rurală, nu mă pot opri să nu redau o frază ce cuprinde o matrice profundă a vieții din trecut: *O văd pe mama bătrână în straiul negru al satului cuviinței, nevedind cioareci și suman, cămăși și poale de cânepă, aud pe maică-mea rostind cuvinte șoptite înainte de a adormi, aud satul meu transilvan șoptind în cosmos pe limba țărănească a neamului meu încercat de istorie, dar nebirit, acești oameni întemeiați în ființa iubirii, simt zvăcnind în dreapta aceasta ajunsă la bucuria rostirii sângelui nobil al neamului meu de țărani și viața mea nu poate fi decât prinos de recunoștință în lumina și spiritul strămoșilor*⁴.

Acești oameni întemeiați în toată splendoarea iubirii cântă din toată ființa lor în ziua de Paști: *Ziua Învierii! Și să ne luminăm cu prăznuirea, și unul pe altul să ne îmbrățișăm. Să zicem: fraților și celor ce ne urâsc pe noi; să iertăm toate pentru Înviere. Și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând. Și celor din morminte viață dăruindu-le*⁵.

Să cântăm și noi împreună cu ei și să fim siguri că această spiritualitate verificată de ei sute de ani, e singura care poate da noimă vieții noastre. Altfel, suntem pasibili să ne înghită valul vremelniciei.

Mare importanță au bunicii și părinții pentru viața noastră spirituală. S-o ascultăm, de exemplu, pe mama fraților Macabei dăscăindu-și fiul: *Fiule, fie-ți milă de mine, care în pânțele te-am purtat nouă luni și te-am alăptat trei ani și te-am hrănit și te-am adus la vârsta aceasta și te-am crescut, purtându-te în brațe. Rogu-te, fiule, ca, la cer și la pământ căutând și văzând toate cele ce sunt într-însele, să cunoști că din ce n-au fost le-a făcut Dumnezeu și pe neamul omenesc așijderea l-a făcut* (2 Macabei 7, 27-28).

Bunica și mama ne povestesc cum s-a născut Domnul Hristos în ieslea Betleemului, ne învață să colindăm, ne relatează Patimile cele înfricoșătoare din Vinea Mare și ne luminează sufletul cu bucuria Învierii. Ele ne și deprind să participăm la Denii și la marea slujbă de la Paști. Ele ne învață să ne spovedim și ne conving că în Sfânta Împărăție e prezent chiar Hristos Cel înviat din morți.

Să-l ascultăm, în acest sens, pe Nichifor Crainic, cu neîntrecutu-i talent poetic: *Din coarda de viță ce-nfășura crama/Bunica și mama/ Mi-au rupt un ciorchine, spunându-mi povestea;/ Copile, grăiră, broboanele-acestea/ Sunt lacrimi de mamă vărsate prinos/ La caznele Domnului nostru Hristos.../ Și iată potirul la gura Te-adeuce,/ Iisuse Hristoase, Tu jertfă pe cruce;/ Adapă-mă, sevă de Sfânt Dumnezeu/ Ca bobul în spice, ca mustu-n ciorchine/ Ești totul în toate și toate-s prin Tine/ Tu, vinul de-a pururi al neamului meu*⁶.

Și dacă părinții noștri trupești au mare importanță pentru viața noastră spirituală, cei duhovnicești au un rol covârșitor. Noi nici nu putem concepe o viață spirituală normală fără un părinte duhovnicesc. Pentru că duhovnicul este omul care, datorită mortificării patimilor și nepățimii pe care o dobândește, devine cunoscător al lucrurilor dumnezeiești și are față de lucrurile omenești o dreaptă judecată, datorită căreia, fără nici un pericol pentru el, știe să-i călăuzească pe alții pe calea lui Dumnezeu⁷.

Părintele duhovnicesc are experiența luptei cu patimile și este în măsură să-i călăuzească din propria-i experiență și pe alții. Sfântul Nil Ascetul, referitor la experiența duhovnicului, zice că acesta trebuie mai întâi să se lupte cu patimile și cu multă trezvie să-și întipărească în memorie cele întâmplare în cursul luptei, ca apoi, pe baza celor ce i s-au întâmplat lui, să-i învețe și pe alții cele ale luptei⁸.

În zilele noastre întâlnim două tendințe potrivnice acestei vieți spirituale normale, care presupune să ai un duhov-

nic cu care să te sfătuiești și căruia să te spovedești. O tendință este cea a confesiunilor protestante și neoprotestante, care n-au în învățătura lor de credință preoția sacramentală și, în consecință, rolul duhovnicului la care să te spovedești. O alta este cea secularizată și anticlericalistă, care nu vede rostul sfătuirii cu duhovnicul și al mărturisirii păcatelor.

Amândurora le răspunde Sfântul Ioan Scărarul: *Cel ce lipsește pe orb de călăuză, turma de păstor, pe cel ce rătăcește de povățuitor, pe prunc de tatăl său, pe bolnav de doctor, corabia de cârmaci, pricinuieste tuturor primejdii, iar cel ce încearcă să se lupte fără ajutor cu duhurile e omorât de acelea*⁹.

De aceea, celor preocupați de viața spirituală, Cuviosii Calist și Ignatie Xantopol le dau sfatul să-și caute un duhovnic care să fie neamăgitor, prin mărturia ce o are pentru cele ce spune în Sfintele Scripturi și să se arate că e purtător de Duh, prin viețuirea care consumă cu cuvintele. Să fie înalt la înțelegere, smerit la cugetare și blând în toate purtările. Să spună cuvintele predaniei dumnezeiești, ca un învățător asemenea lui Hristos. Iar, aflându-l pe acesta și lipindu-te cu toată ființa de el, ca un fiu iubitor de părinte adevărat, rămâi întreg în atârnare de poruncile lui, socotindu-l ca pe Hristos însuși¹⁰.

Cu câțiva ani în urmă s-a scris o carte care se intitulează „Cuvintele bătrânilor”, în care sunt adunate sfaturile unor mari duhovnici. Citim acolo că acești povățuitori duhovnicești, plini de experiență și de discernământ, care ne conduc spre Hristos, sunt „busole” care ne arată cu siguranță direcția cea bună, calea directă și strâmtă a Evangheliei, calea care duce la Împărăția Cerurilor¹¹.

Iar unul dintre bătrâni ne învață că preotul este întruparea absolutului, expresia veșniciei, expresia teinicii și neclatinării, crainicul Cerului, chipul nestricăciunii, îndrumătorul spre eternitate. Înfrățirea lui rămâne aceeași de-a lungul veacurilor, ca aducere aminte și simbol al ade-

vărurilor veșnice și neschimbabile pe care le reprezintă¹².

Bunicii, părinții și duhovnicii noștri ne-au transmis o spiritualitate perfectă. Regretatul părinte Petroniu Tănase, starețul nostru de la Athos, ne relatează că odată, admirându-o pe mama lui care cocea pâștile și cozonacii pentru Paști, a auzit-o zicând: *Nu pentru mâncat le-am făcut așa de frumoase, că nici nu-mi vine să mă ating de ele, ci pentru că așa-i de mândră fața Domnului Hristos la Paști*¹³. Este exprimată aici prin cuvinte simple alcătuirea din Slujba Învierii: *Să ne sculam dis-de-diminează și, în loc de mir, cântare să aducem Stăpânului; și să vedem pe Hristos «Soarele dreptății», tuturor viață răsărind*¹⁴.

Lumina care se revărsă din persoana Domnului Hristos înviat din morți ne învăluie și pe noi, așa cum i-a învăluit pe înaintașii noștri, și ne umple de bucurie. Pe bună dreptate zice cântarea: *Acum toate s-au umplut lumină: cerul și pământul și cele de dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învieria lui Hristos, întru care s-a întărit*¹⁵.

Iar George Coșbuc, cu evlavia lui rurală, subliniază atmosfera mirifică din sat în ziua de Paști: *Și cât e de frumos în sat!! Creștinii vin tăcuți din vale/ Și doi de se-ntâlnesc în cale/ Își zic: Hristos a înviat!! Și rād de-atâta sărbătoare/ Din chipul lor cel ars de soare*¹⁶. Nici la oraș nu lipsește această atmosferă.

Covârșii de lumina și bucuria Învierii, îi îmbrățișăm pe bunicii și părinții noștri - în mod deosebit pe cei ce sunt singuri sau bolnavi, dar nu-i uităm nici pe cei tineri - și, dorindu-le tuturor sărbători pline de pace și fericire, le zicem: **Hristos a înviat!**

⁹ Sfântul Ioan Scărarul, *Filocalia IX* (Scara IV, 69), EIBMBOR, București, 1980, p. 114.

¹⁰ *Filocalia VIII*, EIBMBOR, București, 1979, p. 32.

¹¹ Dionysios Tatsis, *Cuvintele Bătrânilor*, Reîntregirea, Alba-Iulia, 2004, p. 9.

¹² *Ibidem*, p. 93.

¹³ Ieromonah Petroniu Tănase, *Icoane smerite din Sfânta Ortodoxie românească*, Editura Bizantină, București, 2002, p. 123.

¹⁴ Slujba Învierii, EIBMBOR, București, 2010, p. 30.

¹⁵ *Ibidem*, p. 27.

¹⁶ George Coșbuc, *Poezii*, Vol. I, Editura Cartea Românească, București, 1982, p. 180.

Cvartetul Transilvan, meditație muzicală și teologică în Catedrala mitropolitană din Cluj

Pr. Bogdan Ivanov

Harmonica de Stat „Transilvania” din Cluj-Napoca și Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului au organizat miercuri, 20 aprilie, de la ora 19.00, în Catedrala Mitropolitană, un concert susținut de Cvartetul Transilvan, care a interpretat opusul „Ultimele șapte cuvinte ale Mântuitorului pe cruce”, de Joseph Haydn. Acest eveniment muzical de excepție oferit credincioșilor clujeni a fost precedat de o introducere teologică susținută de asist. univ. dr. Nicolae Olimpiu Benea, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. În cuvântul său introductiv Olimpiu Benea a făcut o călătorie teologică în paginile Sfintei Scripturi descoperind ascultătorilor înțelesurile tainice ale Jertfei Mântuitorului Hristos pe Cruce, dar și a celor șapte rostiri ale Mântuitorului Hristos care arată împlinirea vocii lui Dumnezeu de mântuire a lumii, dar mai ales asumarea cu iubire a acestui calvar care i-a salvat pe oameni din robia păcatului și a morții.

Prezent la acest eveniment, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a arătat importanța asumării de către creștini a trăirii intense a acestei ultime perioade a Postului Mare ca un act de jertfă și iubire arătată lui Dumnezeu. Înaltpreasfințitul a arătat rolul muzicii și al oamenilor de har care pot deschide inimi și îi pot apropia prin acest limbaj îngeresc pe oameni de marele act al iubirii divine arătat lumii prin jertfa de pe Cruce.

Pe acordurile muzicii lui Joseph Haydn și purtați de virtuozitatea interpretării membrilor Cvartetului Transilvan (Gabriel Croitoru - vioara I, Nicușor Silaghi - vioara a II-a, Marius Suărășan - violă și Vasile Jucan - violoncel, credincioșii prezenți în Catedrală au putut retrăi atmosfera răstignirii Domnului, i-au putut asculta rostirile de pe Cruce, dar mai ales au simțit zbuciumul sufletesc al Fiului lui Dumnezeu în acest moment al jertfei Sale. Într-o atmosferă de adâncă trăire și cu o impecabilă rezonanță a spațiului sacru în care s-a desfășurat acest recital-meditație, Cvartetul Transilvan a dat expresie sonorităților îngereste ale muzicii, în care sunetul devine cuvânt viu.

Acest eveniment este un dar muzical oferit clujenilor de membrii Cvartetului Transilvan în apropierea Săptămânii Mari, dar și o invitație de a medita mai mult asupra ultimelor cuvinte ale Domnului, în a căror durere și iubire ne regăsim roștiți și noi, cei de astăzi.

⁴ Ioan Alexandru, *Iubirea de Patrie*, Editura Eminescu, București, 1985, p. 96.

⁵ Slujba Învierii, EIBMBOR, București, 2010, p. 44.

⁶ Nichifor Crainic, *Cântecul Potirului*, în Zoe Duma (ed.), „Antologie de poezie religioasă”, Reîntregirea, Alba Iulia, 1995, p. 31.

⁷ Andrei, Episcopul Alba Iuliei, *Spovedanie și Comuniune*, Alba Iulia, 1998, p. 131.

⁸ Nil Ascetul, *Cuvânt ascetic*, Filocalia 1, Sibiu, 1947, p. 175.

Tableta lunii

Gânduri despre satul românesc

Alexandru Nemoianu

Jackson, Michigan, USA

E foarte mulți ani satul românesc este atacat, insultat, amenințat cu distrugerea, minimalizat. În ciuda tuturor acestor nedreptăți, satul românesc se încăpățânează să existe, să funcționeze, să fie viu și să lupte cu înverșunare pentru starea lui. Această ură împotriva satului a fost comună tuturor regimurilor politice românești. Uneori această ură a fost îmbrăcată într-un limbaj lacrimogen sau "sămănătorist" ori într-o indiferență agresivă; alteori (sub comunism) ura a luat forme bestiale, demonice. Dacă ar fi să încadrăm într-o perspectivă istorică mai largă această ură fără margini, ea ar trebui încadrată în conflictul străvechi dintre sedentari - adică oamenii pământului -, și nomazi, adică trecători, pleava în vânt.

Mai întâi se cuvine repetat că, într-un clasament al sistemelor de organizare omenești, satul ocupă un loc de frunte. Încăputul satelor se pierde în negura vremii. Oricum, săpături arheologice au atestat existența unor așezări de tip sătesc pe teritoriul de azi al României încă din vremea neoliticului. Prezența structurilor sătești este documentată, pe același teritoriu, în tot cursul "mileniului întunecat" și mai apoi. Cu toată dreptatea se poate spune ca Poporul Român s-a format "într-un sat"!

Atunci când satele încep să fie pomenite în documente scrise, deci din veacul XIII, ele apar ca niște structuri sociale de o complexitate tulburătoare. Erau structuri omenești care aveau în comun un teritoriu, pe care îl știau al lor "din veci". Fiecare familie avea în proprietate pământ arabil, livadă și fânează, iar întreaga comunitate avea în devălmășie folosul pădurii, apelor și pășunilor montane. Pământul în devălmășie sub nici o formă nu putea fi înstrăinat, sub osânda blestemului comunitar.

Dar dincolo de această realitate economică și socială care, inevitabil, era cea surprinsă în documentele scrise, satul era o fascinantă comunitate spirituală. Întreaga așezare și rânduială se așezau în jurul Bisericii și, de fapt, într-un înțeles mai adânc, satul era chiar Biserica, totalitatea poporului rugător. Din această realitate primă decurgeau toate celelalte: sentimentul familiei, grija de copii și de buna lor creștere, solidaritatea comunitară. Nu este deci deloc surprinzător că aceste trăiri spirituale s-au exprimat în afară în frumusețea portului și a spuselor. Satul românesc avea un ideal "eleganța cu demnitatea și demnitatea cu modestia".

Într-o asemenea organizare, conducătorii sau, mai exact, fruntașii se impuneau firesc. Ei erau aceia care dovedeau mai mare pricepere, erau cei pe care, într-un chip deodată exact și emoționant, documentele îi numeau "oameni buni și bătrâni".

Desigur, ar fi greșit și naiv să ne imaginăm că în toate satele și în toată vremea lucrurile s-au dezvoltat numai bine și în chip ideal. Ceea ce este important este faptul că satul oferea cadrul care făcea cu putință ca lucrurile să se poată dezvolta în bine.. Comunitatea se putea dezvolta în bine în întregul ei, și în același timp persoana nu era în nimic diminuată, dimpotrivă, era promovată și stimată. În comunitatea sătească, omul harnic și răz-bătător a fost întotdeauna stimat, dar numai atunci când el era deopotrivă cu milă și înțelegere pentru semenii săi. Satul românesc a fost și a rămas un strălucit exemplu de organizare omenească și, grupat în uniuni geografice bine delimitate și în care mai toți oamenii erau rudeni de sânge sau spirituale (nași, cumetri), au alcătuit "țările" românești, din Bucovina și până în Almăj. "Țările" românești au fost și au rămas matricea arhetipală a "românismului" și garanția perpetuării modelului existențial românesc, a înțelegerii românești, a diferenței dintre bine și rău.

Satele românești au fost sub permanent atac, economic, social, cultural. În chip miraculos ele au supraviețuit și modul în care au știut să se adapteze condițiilor fiecărei epoci și să își păstreze identitatea și caracterul este semnul sigur al vitalității lor. În momentul de față, în vremea "globalismului" (care caută să înlocuiască "persoana" cu individual, cu numărul socio-economic), satele românești se află sub un dublu atac, din afară și din interior. Din afară sunt presiunile financiare, taxarea excesivă, "modele" culturale degradante, tentațiile penibile. Din interior are loc acțiunea mișelească a unor "cozi de topor", indivizi care sunt gata să abandoneze și să neguțătorească ființa satului; prin operațiuni dubioase, prin "concesionări" și așa mai departe.

Dar mersul istoriei se schimbă. În ciuda triumfalismului lozincar, "globalismul" se dovedește falimentar moral. Satele românești vor ieși biruitoare și vor fi în ființă atunci când Cel care sta deasupra vieții și morții va hotărî să vânture ca pleava stăpânirea vremelnică, din nou dovedind că "apa trece și pietrele rămân".

Mai aveam vreo șansă în fața corupției?

Pr. Bogdan Ivanov

Corupția a devenit unul din cele mai îngrijorătoare fenomene din țara noastră care pune sub semnul întrebării nu doar încrederea publică în oameni și instituții, ci și o întreagă ierarhie de valori și principii care dau substanță oricărei democrații. Termeni precum **corectitudine, șansă, conduită, onestitate, transparență sau obiectivitate sunt practic anulați** în fața acestui ferment de **descompunere morală** care a cuprins societatea românească în profunzimea ei. Locul lor este luat de realități precum **bun-plac, putere, interes, abuz, mită sau trafic de influență care compromit și întunecă orizontul de șanse și speranțe al unei întregi națiuni**. De aceea o reflecție asupra cauzelor profunde ale acestui fenomen se impune ca o premisă a înțelegerii faptului că de corupție nu este ferit nimeni și nimic.

Pângărirea bisericii [de către comuniști] de Paști. Tablou de Ilya Sergeyevich Glazurov (n. 1930 Sankt Petersburg)

Dacă privim etimologic, **corupția este un microb**, care mai întâi strică natura celui în care a intrat și o degradează, sfârșind prin a o descompune și a o nimici. Acest pericol distructiv individual poate antrena într-un uriaș proces de descompunere și alte naturi care, prin firea lor, sunt încă necorupte, iar această regulă este pe deplin confirmată de biologie. Orice organism viu este supus coruperii, adică deturnării sensului primordial pentru care a fost creat, fie în prezența unor factori externi, fie sub imperiul propriei alterări produse de timp.

Corupția arată că înainte de a fi o problemă naturală ea este în primul rând o defecțiune morală, pentru că așa cum există **o corupție a trupului există și una a sufletului**. În acest context păcatul este expresia prin excelență a corupției, care alterează darurile dumnezeiești din om, lăsând loc vidului care se adâncește tot mai mult și care sfârșește prin a arunca ființa umană în haos. Împotriva acesteia, dar și a degradării în timp a naturilor create nu putem lupta cu propriile arme și puteri, iar victoria asupra acestei forme de corupție o punem pe seama bunăvoinței Domnului.

Mai periculoși rămân însă **factorii externi, care transformă corupția într-o mare ispită mai ales pentru cei care dețin o autoritate sau exercită puterea**. În acest sens, **Mitropolitul Bartolomeu Anania** dădea o definiție admirabilă corupției, pe care o vedea ca fiind **viciul omului imoral** care-și degradează spiritul prin încălcarea conduitei sociale. Exploatarea autorității sau a poziției sociale a celui care deține o funcție în favoarea unui profit personal este forma cea mai des întâlnită a corupției în lumea politică și economică și are ca fundament puterea. Puterea dacă nu este bine dozată și supusă cenzurii binelui și interesului comun, devine drogul care îi răpește celui care o deține puterea de a se stăpâni. „A sta lângă butoiul cu miere și a nu-ți băga mâna în el” nu este doar metafora cinstei și a corectitudinii, ci

și conștiința că având puterea ai și răsplata pe măsură, în fața căreia nu merită să îți sacrifici libertatea. De aceea, pentru a deține puterea, sunt preferați oameni care știu să o gestioneze ca pe o povară și nu ca pe un profit. La aceasta se mai adaugă graba, ispita banului public, dorința de îmbogățire, drumul ocolit, care pentru mulți dintre cei care dețin funcții au fost nu mizele prin care doreau să își schimbe viața, ci ispitele care au înghițit atâtea destine. Pentru că suntem convingși, corupe puterea, corupe banul, dar mai ales modelul uman corupt.

Puterea exemplului este și ea o realitate care a făcut să se perpetueze un **sistem marcat de același viciu al corupției**. Confirmarea tacită că este posibil și așa, a născut o **întreagă generație clientelară**, în care **corupția a devenit liantul viciat care unea oameni și interese**. Pentru că un funcționar corupt generează și un cetățean dornic să beneficieze de pe urma acelorași favoruri corupte și excepții de la lege în interes propriu.

Corupția mai poartă și amprenta genetică a moștenirii comuniste, pentru că ea a fost nu doar politica întregului sistem, ci era percepută și ca o **verita-**

bilă formă de rezistență și ca o lovitură subversivă dată unui regim, el însuși corupt și fals.

Corupția nu ocolește nici firile ceva mai spiritualizate, așa că ea este prezentă și în Biserică sub numele de simonie. Pe scurt, acest viciu este modalitatea prin care cineva obține o slujire sau demnitate bisericească prin bani. Acest fapt arată, prin însăși exemplul biblic al lui **Simon Magul**, că, în Biserică, foamea de putere este viciul care corupe orice slujire sfântă a oamenilor și a lui Dumnezeu.

Privind complexitatea acestui fenomen, riscăm să cădem în pesimism, mai ales dacă ținem cont de efectele pe care el le-a produs în cei douăzeci și cinci de ani de la Revoluție. Dacă am încerca să facem un bilanț al acestui flagel al corupției, am putea spune că, în mod sistematic, ea a sacrificat meritul în fața banului, l-a anulat pe omul pregătit și capabil în favoarea celui inapt, a pus viciul în locul valorii și a sacrificat șansa unei națiuni de a se însănătoși, în beneficiul unor oameni mici, marcați de interese meschine. În fața acestor realități, **corupția a încetat de mult să mai fie o infracțiune sancționată de Codul penal, a devenit viciu și a sfârșit ca mentalitate, care poate afecta pe termen lung șansa noastră la o viață mai bună**.

Reinstaurarea unei justiții corecte, care să sancționeze orice derapaj de la lege a unei administrații transparente și obiective care să garanteze accesul egal al tuturor la serviciile statului, sunt premisele unei însănătoșiri instituționale mult așteptate. Rămâne însă viciul corupției, căruia trebuie să i se aplice **o vindecare de ordin moral**. Iar ieșirea din această stare viciată nu poate fi decât rezultatul unui **efort interior al fiecăruia, de însănătoșire morală, care, în mod obligatoriu, trebuie să facă apel la religie, educație și cultură, pentru că altfel orice instrument care încearcă să limiteze corupția rămâne inefficient**.

NIKOLAI AFANSIEV, *Puterea dragostei*, trad. Ciprian Vidican, col. „Eclesiologia”, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2014.

Teologul rus din spațiul francez Nikolai Afanasiev, ex-profesor de drept canonic la Institutul „Saint Serge” din Paris, este deja cunoscut spațiului teologic românesc prin lucrarea *Biserica Duhului Sfânt*, tradusă în limba noastră¹. În acest context, publicarea lucrării sale intitulată *Puterea dragostei*, va contribui la diseminarea ideilor lui în spațiul pomenit și la familiarizarea teologilor noștri cu ideile lui.

Tradusă de Ciprian Vidican și prefațată de domnul Vasile Manea, cartea se constituie într-un adevărat manifest pentru redescoperirea Bisericii primare, a modului ei de viață și a valorilor ei. Conștient că disciplina pe care el o preda, respectiv dreptul canonic, nu ar trebui să existe², el se străduiește pe întreg parcursul lucrării să contribuie la descoperirea primară a sensurilor eclesiologiei, ale episcopatului și la reconsiderarea rolului dragostei în teologia creștină.

Conștient că, de-a lungul timpului, înțelesul termenului de Biserică și a vieții Bisericești s-a modificat, căpătând nuanțe noi și semnificații, odată cu dezvoltarea diferitelor laturi ale acesteia, teologul rus arată încă dintru începutul cercetării sale că: „Istoria milenară a Bisericii a modificat puternic viața bisericească, creând forme radicale diferite de formele primare, introducând noțiuni pe care învățătura ei dintru început nu le conținea. Astăzi ne este greu să înțelegem primele pagini ale acestei istorii. Alte forme de viață bisericească ni se par imposibile, într-atât suntem obișnuiți cu condițiile de viață actuale. Este nevoie de un mare efort pentru a reuși să facem abstracție de ele. Toate modificările care au avut loc în viața Bisericii, și care se vor mai întâmpla, sunt consecințele vieții sale istorice. Încă de la început, Biserica s-a aflat înglobată în curentul comun al existenței umane. Ea trăiește în istorie, unde își realizează misiunea. Nu putem exclude Biserica din istorie, căci ea însăși are un aspect istoric; și nu putem despărți istoria de Biserică, pentru că istoria își află în ea sensul și împlinirea” (pp. 21-22).

Conștientizând acest lucru, el militează pentru acordarea rolului cuvenit factorilor exteriori cu valoare istorică, care au influențat de-a lungul istoriei viața Bisericii³, insistând ca aceștia să nu fie confundați cu principiile eclesiologice propriu-zise. De la acest aspect pornește demersul său. În cadrul lui, el analizează evoluția istorică a vieții Bisericești, accentuând faptul că „nu ne mai putem întoarce în vremurile creștinismului primar” (p. 26), dar cu toate acestea este necesară redescoperirea

valorilor lui și aducerea la zi, pornind de la acestea, a discursului bisericesc și a ideilor instituției pomenite.

După ce vorbește despre modul în care a pătruns dreptul canonic în viața Bisericii, reglementându-o (pp. 28-29) și circumscrind anumite aspecte ale ei, arătând cum s-a interferat el cu istoria ei, el combate anumite inferențe ale dreptului bizantin în teologie. În viziunea lui: „Oricât de importante au fost modificările provocate de drept, ele nu au putut falsifica esența însăși a Bisericii, ci au reușit doar să creeze în jurul ei un stat empiric – Biserica văzută” (p. 37).

Modul în care este văzută și exprimată de către teologie această noțiune este, în viziunea lui Afanasiev, problematic. De aceea, el ține să îl combată, prezentând modul lui de apariție și constatând anumite aspecte doctrinare neconforme cu crezul Bisericii: „Doctrina

Bisericii văzute și a Bisericii nevăzute, care avea să apară după formarea acestui „stat empiric”, ce venea cu propriile principii și propriile legi, a fost o ispită fatală pentru gândirea teologică. Această învățătură, care era rezultatul unei situații de fapt, a confirmat legitimitatea existenței dreptului în viața Bisericii. Potrivit acestei doctrine, Biserica văzută ar fi Biserica de pe pământ, iar Biserica nevăzută ar fi Biserica triumfătoare din cer⁴. Cele două Biserici nu ar fi întru totul identice, iar identitatea lor apare mai slăbită prin afirmația că Biserica pământească este cărmuită de vicarii lui Hristos” (pp. 37-38).

Data fiind incorectitudinea acestei concepții, autorul propune renunțarea la ea și la împărțirile scolastice similare. Diatriba canonistului împotriva do-

menului său continuă și în paginile următoare. El arată, de exemplu că „problema dreptului în Biserică se reduce în esență la cea a ierarhiei Bisericești”, cere reconsiderarea acesteia și a principiilor de ghidare a ei⁵.

Lucrarea părintelui Nikolai Afanasiev, care poate fi clasificată drept un manifest al unui canonist împotriva profesiei sale, este o abordare inedită și interesantă deopotrivă. Departea de a cere desființarea dreptului canonic, el militează totuși pentru utilizarea sa responsabilă și pentru discernerea între valoarea doctrinară și cea canonică a unor elemente din viața Bisericii. Frumusețea expunerii și a traducerii, bogăția informațională și ineditul abordării o transformă într-o operă referențială, ce nu trebuie să lipsească din biblioteca și dintre lecturile unui teolog care se respectă, fapt ce ne-a făcut să o semnalăm și să prezentăm aici o parte dintre aspectele ei esențiale.

Ierom. Maxim Morariu

⁴ Vrednicul de pomenire, mitropolitul Antonie al Ardealului combate și el această împărțire, în teza sa de doctorat, preferând în locul acestor împărțiri scolastice sintagma de *Biserică slujitoare*. Cf. Antonie Plămădeală, *Biserica slujitoare*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1972.

⁵ „Slujirea ierarhică este slujirea principală a Bisericii. Ea este la fel de veche ca Biserica istorică. În momentul apariției lor, Bisericile locale aveau deja slujirea proestos-ului. Apostolii au fost primii proestos; mai apoi au fost episcopii-presbiterii așezați de către apostoli. Bisericile locale participau activ la hirotonia într-o slujire, pentru că ea avea loc în cadrul adunării euharistice. Ele trebuiau să-și asigure continuitatea, începând din momentul în care această slujire a fost instituită de către apostoli. Știm deja că Biserica locală își alegea proprii săi proestos. Această alegere era recunoscută de către Dumnezeu. Ei sunt păstori pentru că Dumnezeu i-a predestinat și i-a rânduit prin trimiterea de daruri harismatice, și nu pentru că au fost aleși de popor pentru slujba lui. Ei slujesc Biserica pentru că au o harismă deosebită în vederea slujirii lor, și reciproc. Nici începutul, nici sfârșitul slujirii lor nu sunt determinate de drept, pentru că harul necesar acestei slujiri își are izvorul în Dumnezeu. Cel ce dă darurile harismatice, „fiecăruia în deosebi, după cum voiește” (1 Corinteni 12, 11). Înțelegerea pe puterea legală a slujirii proestosului va fi în istorie o ispită, rezultând din pătrunderea dreptului în Biserică”, Nikolai Afansiev, *Puterea dragostei*, pp. 62-64.

Paisie de la Neamț Autobiografia și Viețile unui stareț

urmate de Așezăminte și alte texte

Cuviosul Paisie de la Neamț Velickovski, Autobiografia și Viețile unui stareț urmate de Așezăminte și alte texte, ediția a III-a adăugită, studiu introductiv pr. Elia Citterio, ediție îngrijită și prezentată de diac. Ioan I. Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2015, 562 p.

Nu-mi amintesc când și în ce context am aflat prima oară despre Sf. Paisie Velickovski (1722-1794), însă îmi aduc bine aminte că în anul doi de facultate,

când am parcurs volumul II al manualului pr. Mircea Păcurariu despre Istoria Bisericii Ortodoxe Române (ed. a 3-a, Iași, 2006) am fost impresionat de amploarea mișcării paisiene și de figura luminoasă a acestui stareț vertabil, născut în Ucraina, tuns în monahism la Muntele Athos și regenerat al monahismului ortodox din Principatele Române și din spațiul slav în a doua jumătate a secolului XVIII. Îmi aduc de asemenea foarte bine aminte de decepția trăită în urma primului pelerinaj făcut pe la mănăstirile din Moldova, tot în vremea studenției, când vizitând renumita lavră a Neamțului am rămas cu un gust amar și o mare nedumerire constatând starea deplorabilă a acesteia, degradarea sesizabilă în haina afumată a interiorului bisericii, în kitschul pangarului de la intrarea în sfântul locaș și în nerânduiala oribilă a magazinului cu prețuri foarte piperate din fața incintei mănăstirești, la care s-a adăugat taxa pe care a trebuit să o achit pentru a vizita „acest monument istoric”. M-a tot frământat de atunci încoace cum se poate, așadar, ca o lavră ce a găzduit un titan duhovnicesc în jurul căruia s-au strâns sute de călugări de diferite etnii care au redescoperit rugăciunea și modul de viață isihast, realizând primele traduceri ale Filocaliei în limbile moderne (română, rusă, ucraineană, greacă modernă), să ajungă într-o asemenea decădere materială, patrimonială și culturală, venită desigur pe fondul uneia spirituale?! Răspunsul deslușit se poate afla în urma lecturii atente a cărții pe care pr. diacon Ică jr. o oferă acum, într-o ediție revizuită și o haină editorială nouă, tuturor celor preocupați de istoria, de situația prezentă și de perspectiva spre viitor a monahismului din țara noastră.

Desigur, scopul volumului nu este unul de natură eminentă istoriografică, chiar dacă dobândește și această dimensiune prin cele trei studii ale pr. Citterio – „Un stareț și autobiografia lui” (p. 5-56) – și Ică jr. – „Posteritatea românească a paisianismului și dilemele ei” (p. 57-85) și „Odiseea editării scrierilor paisiene” (p. 87-102) –, ci obiectivul fundamental al acestuia este „de a restitui într-o versiune românească modernă, redactată în formă științifică, urmărind însă și edificarea interioară, principalele documente biografice ce ne permit reconstituirea imaginii exacte a starețului Paisie, a operei și mesajului său spiritual”, după cum precizează editorul (p. 81). Alături de nevoia și de dorința de a restitui românilor de astăzi lucrările cele mai importante despre biografia starețului Paisie, despre așezămintele comunităților paisiene, precum și a slujbei Sf. Paisie Velickovski, pr. Ică jr. indică, totodată, un alt motiv care a pricinuit această nouă ediție, anume situația de criză a monahismului românesc de după decembrie 1989: „debusolat de impactul cu societatea secularizată de tip postmodern”, cultivând „o panică alarmistă de tipul cetății asediate și o atitudine negativă de tip apocaliptic față de lume percepută ca aflată sub dominația răului și a forțelor demonice” și demonstrând unei atitudini care „stau sub semnul inadecvării și al unui anarhism ancestral individualist, regresiv și asocial, ceea ce se manifestă în absența unor comunități vii și viabile, integrate spiritual și deschise apostolic” (p. 83). Ieșirea din această stare de criză caracterizată în plan material de o „frenzie a construcțiilor, a recuperării și valorificării proprietăților”, iar în plan spiritual de „cultivarea unui ortodoxism nostalgic, regresiv și identitar, de tip confesionalist și fundamentalist, de imitație slavă sau athonită care vehiculează crispăt și repetitiv clișee polemice facile și cultivă spasmodic psihoze antimoderne, lozinci antiecumenice și poncufuri antiintelectuale” este văzută de același magistru sibian în cultivarea unui „program normativ cultural și spiritual de asimilare inteligentă a izvoarelor vii ale tradiției” (p. 84). Iar un model veritabil de urmat în această direcție este reprezentat de autobiografia și așezămintele paisiene, pentru că cea dintâi dezvăluie secretele ultime ale realizării de sine spirituale și autentice a starețului, smerenia delicată și lectura neîncetată, iar cele din urmă relevă resorturile construirii unei comunități monastice viabile, sărăcia, munca, rugăciunea neîncetată, studiul permanent și „cu băgare de seamă” – conform exprimării Sf. Paisie Velickovski – al Sfintei Scripturi și al Sfinților Părinți.

Mircea-Gheorghe Abrudan

¹ Nikolai Afanasiev, *Biserica Duhului Sfânt*, vol. 1, trad. Elena Derevicu, col. „Eclesiologia”, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2008.

² După cum arată în prefața lucrării domnul Vasile Manea, care spune: „Pe când era profesor de *Drept canonic* la Institutul *Saint Serge* din Paris, Părintele Nikolai Afanasiev își începea magistralul său curs cu această mărturisire: „Predau o disciplină care nu ar trebui să existe. Dreptul canonic încearcă să înlocuiască dragostea dintre oameni prin reguli omenești. Dar acolo unde nu există dragoste, acolo nu este prezent Duhul Sfânt, deci, nu poate fi vorba despre Biserică. Chiar dacă pare excesivă, această afirmație este în deplin acord cu învățătura Sfintei Scripturi”. Vasile Manea, „Cuvânt înainte”, în Nikolai Afansiev, *Puterea dragostei*, trad. Ciprian Vidican, col. „Eclesiologia”, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2014, p. 7.

³ „Aspectul istoric al Bisericii nu aduce atingere nici esenței, nici naturii ei, ci privește toate manifestările Bisericii în viața empirică. Formele exterioare ale vieții Bisericii, care purced din natura ei, sunt influențate de factori empirici. Această influență este de-a dreptul legitimă și firească, atâta timp cât acționează din exterior, însă este nejustificată și nelalocul ei când factorii empirici dau năvală în Biserică și acționează în interior, alternând procesul istoric cu viața însăși a Bisericii. Principiile empirice înlocuiesc atunci principiile eclesiologice și provoacă, inevitabil, distorsiuni mai mult sau mai puțin profunde”, Nikolai Afansiev, *Puterea dragostei*, trad. Ciprian Vidican, col. „Eclesiologia”, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2014, pp. 22-23.

Pelerin în Țara Sfântă (I)

Pr. Georgel Rednic

Dorința plecării

In mulți ani în urmă ajunsesem la convingerea că cel puțin o dată în viață voi face tot efortul să ajung și eu să mă închin la Locurile Sfinte. Textele vechi-testamentare (Leșire 23, 17; Deuteronom 16, 16; 2 Paralipomena 8, 13), care reglementează ca toți cei de parte bărbătească, să se înfățișeze înaintea Domnului în Ierusalim de trei ori pe an: de Paști (*Pesah*) sau Sărbătoarea Azimelor, de Rusalii (*Șavuot*) sau Sărbătoarea Săptămânilor și de Sărbătoarea Corturilor (*Sucot*), au fost cel dintâi imbold în acest sens. Apoi faptul că Însuși Mântuitorul a împlinit această rânduială odată cu împlinirea vârstei de 12 ani (Luca 2, 42) și că a fost prezent la Ierusalim în fiecare an al propovăduirii Sale (Ioan 2, 13; 5, 2; 7, 10), a fost cel de-a doilea imbold, chiar mai puternic decât cel dintâi.

Pe lângă acestea s-au adăugat și altele precum: obiceiul musulmanilor de a merge cel puțin o dată în viață la Mecca, dacă este posibil¹, pregătirile pentru cuvântul de învățătură din duminici și sărbători în care vorbeam despre obiceiurile sau condițiile din Țara Sfântă (orice comentariu patristic sau modern, pe care îl foloseam, vorbea de atmosfera din locul în care se desfășurau evenimentele), mărturisirile credincioșilor care au fost deja acolo etc. Toate acestea și multe altele m-au făcut, de multe ori, îndeosebi la sfârșitul anului 2013 și începutul celui următor, să visez cu ochii deschiși la acest pelerinaj. Având în vedere împrejurările în care unii credincioși au ajuns în Țara Sfântă, îmi pregăteam și eu fetele, ca atunci când vor fi mari să nu uite să mă sprijine să pot merge și eu într-un pelerinaj la Locurile Sfinte. Așadar, îmi doream din tot sufletul să merg, însă datorită unor factori mai mult sau mai puțin obiectivi, am amânat împlinirea acestei dorințe pentru mai târziu, când urma să am și sprijinul soției și al fetelor mele, care își manifestaseră acordul de susținere cu mult entuziasm.

Planul omului și planul lui Dumnezeu

Din perspectivă omenească, peste mulți ani, visul de a fi pelerin în Țara Sfântă, urma să ajungă realitate, însă Dumnezeu avea alte planuri, astfel că și cu mine a fost valabil cuvântul Scripturii „inima omului gândește la calea lui, dar numai Domnul poartă pașii lui” (Pilde 16, 9). Omenește vorbind, anul 2014, pentru comunitatea pe care o păstoream, avea să fie unul foarte tumultuos, deoarece pe 25 mai urma să aibă loc Sfințirea Bisericii noastre, iar ca niște români autentici, mai aveam multe de făcut până la acea dată. În contextul în care aveam mai multe șantiere începute, iar altele urmau să se deschidă, într-o zi de vineri, la mijlocul lunii februarie, primesc un telefon în care sunt întrebare dacă vreau să merg în Țara Sfântă, ca preot însoțitor pentru un grup de pelerini. Cinstea care mi se făcea și bucuria de a-mi vedea visul împlinit m-au copleșit atât de mult, încât am răspuns emoționat că da, fără să mă gândesc nici o clipă la treburile parohiei și fără să pun nici cea mai mică întrebare în legătură cu acest pelerinaj. Nu știu dacă mi s-a spus și perioada, dar am reținut că va fi în timpul postului mare și că în mod normal în timpul postului preotul nu poate pleca în pelerinaj, decât cu dispensă, pe care, în urma convorbirii, am înțeles că am primit-o. Abia după câteva săptămâni aveam să aflu ceva concret despre pelerinajul meu în Țara Sfântă și ceea ce însemna calitatea de preot însoțitor de grup.

Toată grija cea lumească acum de la noi să o lepădăm

În cele din urmă a sosit și ziua plecării, la ora 14.00 trebuia să fiu în aeroport, iar la ora 12.50 alături de câțiva credincioși, încă făceam ultimile măsurători pentru amenajarea curții bisericii și creionam planul de lucru pe următoarea săptămână. Deși înainte de a pleca de acasă ar fi fost potrivit să rostesc cuvintele „toată

grija cea lumească acum să o lepădam”, totuși nu am făcut-o conștient, însă inconștient am simțit treptat cum am lepădat-o. Pe drum spre aeroport a condus soția, astfel că am reușit să mănânc puțin, am schițat pe o hârtie tot ceea ce ar trebui să se întâmple în lipsa mea și am dat ultimele indicații. În aeroport am căutat să mă deconectez de „grija cea lumească”, dar nu am reușit în totalitate. Abia în avion, analizând evenimentele dinaintea plecării și evenimentele care vor urma până la sfințire, am conștientizat că Dumnezeu a rânduit toate acestea pentru a lua o gură de aer duhovnicesc, că prea mă afundasem și ar fi urmat încă să mă afund în grijile acestei lumi.

La ora 23.00, deși eram într-un hotel din Betleem, încă nu eram desprins în totalitate de problemele de acasă, când primesc un mesaj în care indirect mi se transmite că toată grija cea lumească să o lepăd de la mine și ca prin minune, din următoarea clipă, așa am și făcut cu problemele de acasă. Nu locurile sau construcțiile mi-au atras atenția în acest pelerinaj, multe dintre ele fiind fie o confirmare a ceea ce deja îmi imaginasem în urma unor lecturi, fie o înțelegere și mai exactă a ceea ce deja văzusem la televizor, ci trăirile sufletești ale pelerinului în astfel de împrejurări.

Timp de o săptămână, 51 de persoane îmi erau încredințate spre păstorie, iar grija principală trebuia să fie față de suflet, „pentru că

ce-i va folosi omului, dacă va câștiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde?” (Matei 16, 26). Toți veniseră cu niște așteptări în acest pelerinaj, iar misiunea era, printre multe altele, pe de-o parte de a căuta să nu se întoarcă dezamăgiți, iar pe de altă parte de a fructifica duhovnicește această ședere împreună atât de mult timp, într-un loc atât de binecuvântat. Am propovăduit Cuvântul lui Dumnezeu în aceste zile, precum Sfântul Apostol Pavel îl îndemna pe Timotei, „cu timp și fără timp” (2 Timotei 4, 2), încercând să conștientizez pe cât mai mulți din cei încredințați că, asemenea magilor de la răsărit, și ei, pe „altă cale să se ducă în țara lor” (Matei 2, 12). Cuvintele părintelui Nicolae Steinhardt că „dând ce nu avem dobândim prin ricoșeu ceea ce – cu nemaipomenită sfruntare – ne-am încumetat a dărui altuia”² le-am experimentat din plin în toată această perioadă.

Încă din prima zi de pelerinaj s-a putut conștientiza că este nevoie de câteva ore bune, dacă nu zile pentru fiecare obiectiv pe care urma să îl vizităm. Era extrem de greu să asimilezi la nivel intelectual toate informațiile pe care ni le transmitea ghida, darămite să te încarci duhovnicește cu toate darurile pe care Dumnezeu le revărsa în fiecare loc pe unde am umblat. Singura soluție viabilă în astfel de împrejurări era să poți depozita de fiecare dată o parte cât mai consistentă din hrana duhovnicească într-un loc sigur, de unde să poți să te hrănești mai târziu, după ce ai părăsit aceste locuri. Trăirile și emoțiile în fiecare loc în care am poposit au fost atât de mari și de intense încât nu de puține ori puteai vedea lacrimi în ochii pelerinilor pe care îi însoțeam. Cei mai mulți dintre ei, în astfel de împrejurări, își deschideau poarta sufletului cu multă ușurință, astfel că era firesc să se caute drumul spre sufletul a cât mai multor credincioși pe care îi păstoream prin Țara Sfântă.

Nu s-ar greși deloc dacă s-ar spune că în fiecare zi din cadrul acestui pelerinaj, fiecare credincios în mod individual, iar uneori chiar colectiv, a avut parte de mai multe momente culminante. Este foarte posibil ca punctul culminant să fi fost atins de fiecare în zile diferite, în locuri și împrejurări diferite, de aceea mă voi opri doar asupra unui punct culminant.

Începutul peregrinării în Țara Sfântă

Din cauza unor probleme la vamă, legate de pașaportul unuia dintre pelerini, am ajuns joi seara foarte târziu la hotel. Vineri, după ce am luat micul dejun, am început peregrinarea noastră prin Țara Sfântă, fiind pe de-o parte una dintre cele mai obositoare zile din punct de vedere fizic și psihic, iar pe de altă parte una dintre cele mai neproductive din punct de vedere duhovnicesc. Oamenii erau dornici să vadă și să înțeleagă cât mai mult din ceea ce ochiul putea vedea, mâna putea pipăi, iar urechea putea auzi și oarecum mai puțin pregătiți să retrăiască niște evenimente biblice. Toți am fost cuprinși de un fior sacru încă de la intrarea în Biserica Nașterii, însă oboseala, mâncarea și clima diferite de cele de la noi din țară, agitația mare din fiecare loc de pelerinaj și de pe străzi, pozele, noul program pe care trebuia să-l respectăm și multe altele au reușit să știrbească din solemnitatea primei zile într-un loc atât de binecuvântat de Dumnezeu. Ziua de sâmbătă a fost deja mult mai accesibilă din toate punctele de vedere, dar cu noi provocări.

Deoarece în viața creștinului ortodox totul se învârtă în jurul Sfintei Liturghii în cadrul căreia se împărtășește cu Trupul și Sângele Mântuitorului, nu puteam să concep că voi ajunge să pășesc pe pământul pe care a umblat Mântuitorul, să văd atâtea locuri

legate de viața Celui care S-a jertfit și pentru mine, să pipăi stânci și pietre care au auzit glasul lui Dumnezeu, și totuși să nu mă împărtășesc de El într-un mod și mai desăvârșit. De aceea, înainte de a porni de acasă, am cerut o adeverință de la Arhiepiscopie, în care să se certifice că am preoția lucrătoare și am pus veșmintele preoțești în bagaj având nădejdea că voi sluji în acel loc binecuvântat. După mai multe încercări telefonice ale ghidei de a primi binecuvântarea să pot sluji la Sfântul Mormânt în noaptea de sâmbătă spre duminică, îmi spune că nu mă poate ajuta în acest sens, că nu putem să mergem cu întregul grup până la Patriarhia Ierusalimului și că dacă vreau să slujesc va trebui să merg singur să primesc binecuvântarea. Fără a ezita nici o clipă, după ce am primit informațiile necesare, ne-am despărțit, urmând să stabilim telefonic unde ne vom întâlni din nou.

Drumul până la Patriarhie a fost relativ ușor, cel mai greu mi-a fost după ce am intrat în instituție să găsec locul de unde urma să primesc binecuvântarea. De la intrare și până am ajuns la biroul arhiepiscopului Aristarhos, deși au trecut vreo 5-6 minute, am întâlnit doar două persoane, cu prima după ce am încercat să comunic verbal în mai multe limbi, mi-a explicat prin semne ceva, dar la un moment dat m-am pierdut, iar cu a doua, tipic pentru români, în multe locuri din lume, am vorbit direct în română, așa că am fost dus direct la ușa potrivită în spatele căreia se afla un om smerit, accesibil și cu interes față de orice interlocutor. După o discuție scurtă în engleză, am primit binecuvântarea mult așteptată, am cerut niște sfaturi practice pe care nu a ezitat să mi le dea, la final am mulțumit respectuos în greacă și am pornit spre locul de unde urma să mă alătur grupului de pelerini, la o intersecție din apropierea Porții Jaffa.

Nu știu dacă m-am mai bucurat vreodată atât de mult pentru primirea unei hârtii, deși avusesem parte de multe hârtii importante până la acel moment. Cert este că bucuria a fost amplificată când am văzut că cei mai mulți dintre pelerini erau și ei încântați de izbânda mea. Mai bine de jumătate dintre ei și-au manifestat dorința de a veni la Sfânta Liturghie, așa că s-a vorbit cu șoferul, care a fost de acord ca, în schimbul unei sume, să ne ducă și să ne aducă de la slujbă. Abia seara ghida mi-a spus că ea nu poate să ne însoțească, deoarece este foarte obositor pentru ea, dar să nu ne facem probleme, că ne vom descurca. Încă nu ajunsesem la Biserica Sfântului Mormânt, așa că am întrebare-o cum ne vom descurca să găsim Biserica la miezul nopții. Zăbind mi-a spus că nu trebuie să facem altceva decât să mergem în direcția înspre care se îndreptă toată lumea și vom ajunge negreșit la Biserica Sfântului Mormânt. Deși am o imaginație bogată îmi era greu să îmi imaginez acest scenariu, însă chiar așa s-a întâmplat.

(va urma)

¹ Mark Sedgwick, *Islamul și musulmanii*, Editura Niculescu, București, 2010, p. 109

² *Dăruind vei dobândi*, 1992, p. 141.

Casa Domnului

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Lornind de la un video-clip lansat recent de către o trupă de muzică ușoară românească, cu participarea a peste treizeci de personalități ale vieții sociale și culturale din țara noastră, în ultimul timp s-au amplificat luările de poziție publice - adesea polarizate inutil și duse la extrem - referitoare la modul în care este perceput în general și înțeles, de către fiecare, spațiul în care Dumnezeu Se face prezent prin excelență, adică biserica, casa Lui, unde se petrece întâlnirea omului cu El.

Pentru dezvrăjirea mesajului atractiv ca expresie artistică și aparent exclusiv pozitiv, dar insidios indirect transmis prin acest produs de tip pamflet muzical neagresiv și implicit, în contextul în care Biserica Ortodoxă Română a întreprins, susține și desfășoară amplul proiect național al construirii Catedralei Mântuirii Neamului și a Complexului social aferent, cultural și misionar care o înconjoară, o emblemă monumentală de mari dimensiuni a spiritualității poporului român, s-ar cuveni făcute câteva precizări teologice principale.

Prezența divină proniatoare

Există diverse moduri și grade diferite ale prezenței Divinității în lume. În primul rând, Dumnezeu-Creatorul este mai presus de toate, ca Cel Necuprins în ființa Sa necreată, dar și prezent *pretutindeni*, nu metaforic, ci real, în orice este creat și are ființă, bună în sine, atâta timp cât *este*, prin energiile Lui proniatoare necreate: în ultima particulă a atomului și pe orice planetă sau corp ceresc din univers, în apă și în atmosferă, în pământ și în foc, în orice țară și pe orice continent, în pustie și în marile orașe, în mahala și la castel, pe maidan și în palat, în casă sau în piețe, în mașină sau pe teren, la locul de muncă și pe stadion, pe stradă sau într-o clădire anexă,

Prezența divină sfințitoare

Dar biserica, în calitatea ei de lăcaș consacrat și bisericesc de închinăciune, este *locul* unde prezența Sa prin Harul dumnezeiesc al Tainelor se poate face simțită - pentru cei cu ochi duhovnicești s-o trăiască și s-o vadă - într-un grad mai intens sau mai desăvârșit, sacramental, *indiferent* de caracteristicile ei: peșteră în stâncă sau Catedrală patriarhală, catacombă sub pământ sau biserică care străpunge cerul, de piatră sau de fibră, de lemn sau de beton, de că-

rămidă sau de fier, de lut sau de plastic, cu olane sau cu sticlă, cu aluminiu sau cu plumb... Dumnezeu intră ca un Atotputernic, prin ușile încuiate și prin zidurile făcute din aceste materiale, oricare ar fi ele și dimensiunile lor, pentru a se săvârși minunea atingerii și unirii cu omul.

Dimensiunea estetică și etică

Și ce rol joacă atunci aspectul, armonia, frumusețea, proporțiile și armonia lăcașului de cult? Unul foarte mare, căci Dumnezeu Însuși e Frumusețe și Frumos în mod absolut, și El iubește toate aceste calități ale făptu-

îndrăzneala. A folosi masca căutării lui Dumnezeu și a invoca smerenia cu scopul implicit - mai mult sau mai puțin conștient sau inconștient, ori ambalat artistic în haina solidarității prestigiului social ori cultural - de a te delimita de alții și proiectele lor, de a restrânge indirect aria prezenței lui Dumnezeu prin afirmarea unei întâietăți arbitrare acordate de El unei anumite materii sau unui anumit spațiu, independent de alte considerații estetice, și sublinierea discrepanței dintre scopul aproapelui și virtutea smereniei, iată cutezanța militantă a rătăcirii zilei!

Biserica sufletului

Icoane ale adevăratei smerenii și simplități, sihaștrii au renunțat la tot pentru a-I urma lui Hristos, într-o sărăcie de bunăvoie și adesea lucie, dar iubesc, sunt prezenți și se întâlnesc cu Dumnezeu, participând la dumnezeieștile slujbe, uneori în biserici impunătoare, somptuoase, imperiale chiar (precum la Athos etc.), încărcate de icoane și scânteind de aur și argint, iar podoaba, belșugul și grandoarea Casei Domnului - a cărei valoare inestimabilă nu contrazice gustul cuviincios și frumosul, ci dimpotrivă - nu se află în discontinuitate cu simplitatea și smerenia casei sufletului lor mare, cât să încapă o lume, deoarece pustnicii știu că tot ceea ce se întâmplă în edificiul bisericesc trebuie să aibă loc și în biserica sufletului lor, iar lăcașul de cult este icoană a Împărăției Cerurilor, a cărei îmbelșugare, ca un ospăț al simțurilor duhovnicești, o văd oglindită și în biserica Lui.

Și cine-ar fi îndreptățit să afirme că poartă numele lui Hristos și că are ca Tată pe Dumnezeu, dacă nu are ca mamă Biserica, căci altfel își transformă visul despre smerenie într-o smerenie de vis, adică imaginară și de pomină!

în parcare sau pe terasă, într-un lift sau într-o sală multifuncțională etc. Așadar, nu poate fi un rău în sine natura lucrului, materia sau ființa, ci bune sau rele pot fi doar lucrarea, punerea în acțiune, folosirea și mișcarea lor, sensul în care este dirijată energia lor. De asemenea, nu există instrumente și unități de măsură ale prezenței lui Dumnezeu, căci ea nu poate fi determinată cu ajutorul micronului, milimetrului, centimetrului, metruului, kilometruului, milei sau hectarului etc. Astfel, lumea toată e făcută și există pentru a deveni, într-un sens mai larg, casă a Domnului, sălaş al Dumnezeirii.

rii sale, mai ales atunci când sunt o reflectare firească a ordinii și rânduielii vieții duhovnicești launtrice, căci El caută spre inima omului, unde are loc de fapt întâlnirea cu Dumnezeu. Iar pentru a se realiza desăvârșirea omului, accentul nu cade pe *spațiu* (*topos*) în sine, ci pe *modul de a fi* (*tropos*) al omului, astfel încât întâlnirea cu El se poate realiza într-un spațiu mare sau mic, frumos sau mai puțin frumos exterior etc..., atâta timp cât inima e curată și smerită.

Sfântul Ioan Scărarul afirma că efortul dobândirii smereniei, practicarea și invocarea ei pot ascunde ispita amestecării ei cu

Cu douăzeci de ani în urmă am avut privilegiul de a petrece un an academic la mănăstirea Simonos Petra de pe Muntele Athos, în nord-estul Greciei. Douăzeci de mănăstiri mari ocupă peninsula, alături de alte câteva zeci de schituri mai mici, ba chiar și de sihaștrii creștini adunați în mănunchiuri pe povârnișurile stâncoase ale promontoriului sudic, chiar sub piscul ce dă numele peninsulei. Aceștia din urmă trăiesc în colibe agățate de stânci sau locuiesc în peșterile ce străpung țăncurile calcaroase. Acești bărbați nu posedă nimic altceva decât zdrențele ce le acoperă trupurile, eventual un scaun și o masă șubredă, niște mătâni și o icoană sau două. Trăiesc din bucățile ocazionale de pâine uscată pe care mănăstirile învecinate își aduc aminte din când în când să li le dea, din pesmeți și din puținele verdețuri pe care le pot găsi pe pantele stâncoase din jurul lor sau pe care le pot cultiva în firavele petece de pământ ce se zăresc printre pietre. Sărăcia și simplitatea lor este absolută. Cu ocazia marilor praznice bisericești sau chiar în fiecare duminică, acești bărbați se înfățișează însă în somptuoasele biserici bizantine ale mănăstirilor. Mai mult, ei fac asta fără a resimți o discontinuitate. Îmi amintesc cât de izbit am fost întâia dată când am fost martorul apariției unuia dintre acești bătrâni la privegherea celebrată de mănăstirea în care stăteam. Nu puteam să nu pun față în față sărăcia peșterii sale pietroase cu bogăția bisericii bizantine a mănăstirii, încărcată de icoane și scânteind de aur și argint; simplitatea vieții sale cu complexitatea ceremoniilor ce datorează atâta etichetei curții imperiale bizantine; zdrențele sale cu odăjdii somptuoase ale clerului; tăcerea sa, cu tunetul ecteniilor și armoniilor corurilor mănăstirii; insistența sa pe rugăciunea lipsită de închipuire, cu icoanele sfinte ce acopereau practic fiecare centimetru pătrat al zidurilor bisericii; singurătatea sa, cu mulțimile monahilor și pelerinilor ce umpleau spațiul dintre stranele ce îmbrăcau pereții bisericii. Ce anume - mă întrebam - putea lega laolaltă aceste polarități?... Pustnicul meu nu simțea nici o discontinuitate, pentru că el credea că atât ceremoniile liturgice, cât și edificiul lăcașului bisericesc erau o ilustrare - sau mai degrabă o icoană, în sensul strict teologic al cuvântului - a ceea ce se petrecea sau trebuia să se petreacă în interiorul lui însuși".

Ieromonah ALEXANDER GOLITZIN, *Mistagogia. Experiența lui Dumnezeu în Ortodoxie. Studii de teologie mistică*, Traducere din engleză și prezentare de diac. Ioan I. Ică jr., Deisis, Sibiu, 1998, pp. 25-26.

Activități ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca (aprilie 2016)

Dacian But Căpușan

La Centrul de Cultură și Artă al Județului Sălaj, în prezența Preasfințitului Părinte Petroniu, **joi, 31 martie 2016**, a avut loc o **nouă întâlnire în cadrul seriei de conferințe Glasul Bisericii în cetate. Invitat a fost Pr. prof. univ. dr. Ștefan Iloaie care a susținut comunicarea cu titlul: Responsabilitatea morală sub presiunea lumii moderne.**

În seara zilei de 31 martie 2016, Protos. Asist. univ. dr. Benedict Vesa, secretar eparhial a fost invitatul serii duhovnicești organizată de către Asociația Tinerilor Creștini Ortodocși „Sf. Martiri Năsăudeni” și Protopopiatul Năsăud în Parohia Șanț (jud. Bistrița-Năsăud). Tema aleasă a fost: *Să postim de dorul Mirelui.*

Ambasadorul Republicii Islamice Iran în România, Excelența Sa Hamid Moayer aflat la Cluj-Napoca pentru a participa la Zilele Culturii Iraniene, a vizitat sâmbătă 2 aprilie 2016 Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și a avut întrevederi cu ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei și Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății.

Duminică, 3 aprilie 2016, Arhim. Prof. univ. dr. Teofil Tia a coordonat o grupă de studenți în misiune la Parohia Huedin II, unde este paroh Pr. Dan Lupușan - Protopopul de Huedin și a rostit un cuvânt de învățătură, după săvârșirea Sf. Liturghii au vizitat sediului protopopesic și pe cel al complexului de asistență socială al protopopiatului.

În data de 3 aprilie 2016, Arhim. Prof. univ. dr. Teofil Tia a susținut, după slujba vecerniei, în biserica Adormirea Maicii Domnului din cartierul Mănăștur, Cluj-Napoca (paroh Pr. Dr. Dan Hognogi, Protopopul Protopopiatului Ortodox Cluj I), conferința: *Despre demnitatea suferinței. Suferința ca opus al păcatului în conștiința colectivă ortodoxă.*

Marți, 5 aprilie 2016, la Casa de Cultură a Studenților, sub egida Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului și a Organizației Creștine „Agape. Prețuim Familia”, a avut loc conferința: *Depresia boala a secolului? Ce ne spune medicul și Biblia* susținută de Pr. prof. univ. dr. Stelian Tofană, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. Invitat special a fost medicul psihiatru Loredana Lar.

În ziua de 5 aprilie 2016, în sala Auditorium Maximum a Casei Universitarilor, maestrul Dan Puric a susținut conferința: *Să fii român!* Manifestarea a fost organizată la inițiativa Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, care a rostit și o alocuțiune. În deschiderea evenimentului, publicul, care a umplut până la refuz sala, s-a bucurat de un recital muzical - Simfonia 40 (K 550) de W. A. Mozart - susținut de Orchestra simfonică clujeană de tineret, dirijată de Sergiu Stanciu (debut dirijoral).

Mănaștirea Tismana a găzduit în perioada 4-5 mai 2016, lucrările celei de a VIII-a ediții a Simpozionului Național Studențesc, organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității din Craiova și Arhiepiscopia Craiovei.

Cele două teme ale manifestării au fost: *Educația religioasă în Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție și Sfântul Ierarh Martir Antim Ivereanul în cultura și spiritualitatea ortodoxă.* Facultatea noastră a fost reprezentată de către studenții la nivel master: pr. Cătălin-Veronel Varga, Elena Onețiu (Doctrină și hermeneutică creștin-ortodoxă) și Daniela Luminița Ivanovici (Ortodoxie românească și viață liturgică) și studenții la nivel licență: Dorin Ioan Sălvan (Teologie pastorală), Sânziana-Monica Moldovan (Teologie didactică).

Întâlnirea a adunat peste 30 de participanți de la cele mai importante Facultăți de Teologie Ortodoxă din țară

Joi, 7 aprilie 2016, în cadrul Școlii doctorale de Teologie Ortodoxă „Isidor Todoran” au avut loc susținerile publice a trei teze de doctorat, alcătuite sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Alexandru Moraru, specializarea Istoria Bisericii Ortodoxe Române cu noțiuni de paleografie:

- Pr. Dan-Marius Goga, *Părintele protopop Grigore Pletosu (1848-1934) - profesor, teolog și cărturar ortodox transilvănean,*
- Vasile Rojneac, *Sfântul Niceta de Remesiana Viața și activitatea,*
- Pr. Petrică-Răzvan Colpoș, *Vlădica Teodosie Athanasie al Romanului (1912-1923). Viața și înfăptuirile sale.*

Joi, 7 aprilie 2016, în Aula Episcop Nicolae Ivan a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca s-a desfășurat, cu participarea ÎPS Sale Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului a d-lui Acad. Prof. univ. Dr. Ioan Aurel Pop, rectorul UBB și a Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății, precedată de un Te-Deum, săvârșit în paraclisul instituției, cu hramul „Sf. Nicolae”, conferința preoțească de primăvară 2016, la care au luat parte clericii din Protoierile Cluj I și Cluj II. Pr. prof. dr. Liviu Vidican Mancu, directorul Seminarului Teologic Liceal Ortodox din Cluj-Napoca și asistent universitar asociat la facultatea noastră a susținut comunicarea: *Educația religioasă a tinerilor în noua ordine morală.*

Joi, 7 aprilie 2016, în organizarea Asociației Studenților Rromi Romano Suno și a Asociației Ortodoxe Social-Misionar-Culturale pentru Rromi „Sfântul Moise Arapul” (președinte stud. Crăciun Ioan Lăcătuș), la sediul Facultății de Teologie Ortodoxă a avut loc, cu ocazia Zilei internaționale a Rromilor și a Zilei internaționale a Limbii Romani, simpozionul: *Rromii, aproapele de lângă noi, între vizibili și invizibili*, cuvântul de deschidere a fost rostit de către ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei.

Ouale de Paște. Autor: Ludovic Bassarab (n. 1868, Galați - d. 1933, București).

Biserica parohiei Gherla I cu hramul „Intrarea Maicii Domnului în Biserică”, a găzduit în data de 11 aprilie 2016, ședința lunară a preoților din protopopiat. Evenimentul l-a avut ca invitat pe Protos. asist. univ. dr. Benedict Vesa, secretarul eparhial, care a săvârșit în sobor, Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, a rostit un cuvânt de învățătură despre înțelegerea corectă a Tainei Sfintei Cruci ca mister al credinței noastre, iar apoi a ținut o prelegere preoților prezenți, despre întoarcerea Bisericii întru ale sale, prin reîncrederea în Dumnezeu și în mijloacele Lui, adică Cuvântul Evangheliei, Sfânta Euharistie și duhovnicia.

Luni, 11 aprilie 2016 un grup de studenți ai Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, coordonați de Vitalie Ciobanu au susținut un concert de imne bisericești la Penitenciarul de Maximă Siguranță Gherla și au oferit deținuților iconițe.

În cadrul manifestărilor organizate cu ocazia zilei internaționale a vocii Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca a găzduit luni, 11 aprilie 2016, desfășurarea unui workshop cu tema: *Igiena vocală pentru studenții la Teologie.* Invitat special a fost Dr. Rodica Mureșan, medic specialist în foniatrice.

În perioada 13-15 aprilie 2016, Prof. dr. dr. h. c. Hans Schwarz (profesor emerit al Universității din Regensburg) a fost oaspetele facultății noastre, susținând câteva prelegeri: *Luther și turcii, Lucrare, vocație și chemare. Semnificația lor astăzi, Diaconia - caracteristică a credinței creștine.*

Facultatea de Teologie Ortodoxă a fost, împreună cu: Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, Seminarul Teologic Liceal Ortodox, Liga Studenților, Asociația Tinerilor Creștini Ortodocși Gherla, Liga Tinerilor Dej și Asociația Studenților Creștini Ortodocși din România, filiala Cluj coorganizatoare a *Pelerinajului tinerilor pe jos de la Icol la Mănaștirea Nicula*, ediția a VI-a, sâmbătă 16 aprilie 2016.

Sâmbătă, 16 aprilie 2016, a avut loc, în parohia Dumbrăvița, jud. Maramureș, în prezența P.S. Iustin Sigheteanul, Arhieru Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sălajului, Întâlnirea ti-

nerilor ortodocși din Protopopiatul Baia Mare, ediția a III-a. Pr. prof. univ. dr. Stelian Tofană a susținut conferința cu tema: *Educația religioasă a tinerilor în Biserică și școală - premise ale unei formări sănătoase.*

În cadrul programului: Școala altfel „Să știi mai multe, să fii mai bun!” care se desfășoară în învățământul preuniversitar, luni, 18 aprilie 2016, Facultatea noastră a fost vizitată de două grupuri de elevi de la Liceul Teoretic „Gheorghe Șincai” din Cluj-Napoca (prof. Manuela Botiș și Grigore Mănarca) și Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” din Alba Iulia (prof. Simona Himcinschi). Elevii au avut posibilitatea să vadă spațiile destinate activităților didactice, Aula Episcop Nicolae Ivan și capela facultății. De asemenea, au vizionat un film religios și au audiat conferința: *Chipul pe care îl merităm. Elemente de morfopsihologie religioasă* susținută de duhovnicul școlii, Arhim. Prof. univ. dr. Teofil Tia.

Joi 20 aprilie 2016 facultatea noastră a primit vizita unei clase de la Seminarul Teologic Liceal Ortodox din Cluj-Napoca (prof. Emilia Stanciu). Încântați de conștiințele pe care noua clădire le oferă: capelă, săli de curs, de seminarii, laboratoare și ateliere, în Aula Episcop Nicolae Ivan, viitorii studenți s-au întâlnit cu Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul facultății și Pr. lect. univ. dr. Cristian Sonea care a rostit o alocuțiune.

În cadrul aceluiași program au mai avut loc următoarele activități:

- 20 aprilie 2016, *Iconografia Invierii* - prelegere a Conf. univ. dr. Marcel Muntean la Muzeul Mitropoliei,
- 22 aprilie, 2016: *Cunoașteți folclorul românesc? Să ne cunoaștem tradiția. Incursiuni în lumea satului tradițional* (Concurs pe echipe: proverbe, ghicitori, cântece, frânturi de limbă) - Diac. prof. drd. Daniel Mocanu
- 22 aprilie 2016, *Seminar de iconografie pe sticlă* - Conf. univ. dr. Marcel Munteanu și prof. Cristian Hideg.

Marți, 19 aprilie 2016, la Muzeul Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, Conf. univ. dr. Marcel Gheorghe Muntean a susținut prelegerea: *Imnul Acatist în iconografia moldovenească a secolului al XVI-lea.*

În seara zilei de 19 aprilie 2016, la sediul facultății a fost organizată vizionarea documentarului: *A fost odată în Transilvania*, precum și o dezbatere (coordonatorul activității a fost studentul Alexandru Stanciu). Seara a fost prefațarea unei excursii de studiu la Treznea, jud. Sălaj, unde este groapa comună și monumentul funerar al victimelor evenimentelor din perioada hortistă.

Filarmonica de Stat „Transilvania” din Cluj-Napoca, împreună cu Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, a organizat miercuri, 20 aprilie 2016, în Catedrala Mitropolitană un recital al Cvartetului Transilvan (Gabriel Croitoru - vioara I, Nicușor Silaghi - vioara a II-a, Marius Suărășan - violă și Vasile Jucan - violoncel) care a interpretat opusul *Ultimele șapte cuvinte ale Mântuitorului pe cruce* de Joseph Haydn. Introducerea teologică a fost susținută de asist. univ. dr. Nicolae Olimpiu Benea, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

Consiliul Județean Cluj și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj a organizat joi, 21 aprilie 2016, la Casa Universitarilor, în sala Auditorium Maximum, un *Concert prepascal.* Au fost aduse în scenă de interpreți de folclor, grupuri vocale, coruri și soliști instrumentiști: pricesne, muzică bisericească și cultă. A participat Corul de cameră „Psalmodia Transylvanica” al Facultății de Teologie ortodoxă din Cluj-Napoca, dirijat de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății.

Sâmbătă 23 aprilie 2016, cu ocazia zilei trompetiștilor, *Tubilus Trium*, Asociația Trompetiștilor din România, Universitatea Babeș-Bolyai și Consiliul Județean Cluj au organizat un concert de Paști. A participat Corul de cameră „Psalmodia Transylvanica” al Facultății de Teologie ortodoxă din Cluj-Napoca, dirijat de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății.

În cadrul Salonului Studențesc de Artă Religioasă, ediția a XXXIV-a, organizat de Casa de Cultură a Studenților din Petroșani în perioada 26 aprilie - 5 mai 2016 au expus lucrări studenți și masteranzi membri ai Centrului de Creație și Cercetare Continuă „Sfântul Evanghelist Luca” al Facultății de Teologie Ortodoxă, sub coordonarea Asist. univ. dr. Marius-Dan Ghenescu. Vernisajul a avut loc marți 26 aprilie.

IPS ANDREI MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În timpul anului universitar, în fiecare **miercuri** și **vineri**, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru studenții din anii III și IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri** și **vineri**, între orele 10.00 și 15.00 acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Aprilie 2016

1 aprilie: Primește la reședință pe Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord.

Săvârșește Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfințite în biserica din Susenii Bârgăului (paroh: Pr. Gabriel Pugna), protopopiatul Bistrița. Hirotonește într-un diacon pe Gavrilă Zăgrean. Rostește un cuvânt de învățătură.

Săvârșește slujba de binecuvântare a paraclisului din incinta Centrului Social pentru Vârșnici din Susenii Bârgăului.

Face o vizită la Mănăstirea Strâmba, protopopiatul Bistrița.

Face o vizită pe șantierul de construcție a Bisericii „Sfântul Ierarh Nectarie” din Dej (paroh: Prot. Ioan Bufta).

2 aprilie: Primește la Facultatea de Teologie pe Excelența Sa Hamid Moayer, Ambasadorul Republicii Iran în România.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie și slujește la Litie.

3 aprilie: În Catedrala Mitropolitană, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește într-un preot pe diaconul Gavrilă Zăgrean, pe seama parohiei Delureni, protopopiatul Bistrița.

În Piața Unirii din Cluj-Napoca, participă la festivitatea organizată cu prilejul împlinirii a 166 de ani de la înființarea Jandarmeriei Române. Săvârșește o slujbă de Te-Deum și rostește un cuvânt de binecuvântare.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Pavcernița Mică și rostește o cateheză. Hirotonește într-un duhovnic pe părintele Cosmin Adrian Bucșa, de la parohia Someșul Cald și pe părintele Ovidiu Cristian Coman, de la parohia Brăișoru, protopopiatul Huedin.

4 aprilie: La Centrul Eparhial din Caransebeș, se întâlnește cu Preasfințitul Părinte Lucian.

5 aprilie: În Biserica „Sfântul Ioan Botezătorul” din Caransebeș, împreună cu ÎPS Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului și PS Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului, săvârșește Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfințite și slujba Parastasului pentru adormitul într-un Domnul, Emilian Episcopul. Rostește un cuvânt evocator.

În Sala „Auditorium Maximum” a Casei Universitarilor asistă la conferința „Să fii român!”, susținută de maestrul Dan Puric și la concertul simfonic organizat cu acest prilej. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

6 aprilie: Face o vizită pe șantierul Centrului de Tineret de la Câmpenești, protopopiatul Cluj I. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

7 aprilie: La Facultatea de Teologie, asistă la susținerea publică a tezei de doctorat de către Pr. Marius Goga, de la parohia „Sfântul Toma” din Cluj-Napoca.

În Aula Mare a Facultății de Teologie, prezidează conferința de primăvară cu preoții din protopopiatele Cluj I și Cluj II. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PC Pr. Iustin Tira, vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În sala 401 de la Facultatea de Teologie, participă la Simpozionul cu tema „Rromii: aproapele de lângă noi, între vizibili și invizibili”. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

În capela Seminarului Teologic, oficiază slujba Parastasului pentru adormita într-un Domnul Iuliana Chira. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

8 aprilie: Săvârșește Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfințite în Biserica Turda – Capelă. Rostește un cuvânt de învățătură. Hirotonește într-un iconom stavrofor, pe părintele Laurențiu Ioan Șuteu de la parohia Turda – Capelă I și pe părintele Alexandru Rus, de la parohia Turda – Capelă II.

Face o vizită pe șantierul Bisericii „Sfântul Ioan Botezătorul” din Turda (paroh: Pr. Andrei Gavril Mihai).

9 aprilie: În Piața „Avram Iancu”, în fața statuii marului patriot, participă la manifestările organizate cu prilejul expunerii steagului de luptă a unei Legiuni a lui Avram Iancu. Săvârșește o slujbă de Te-Deum și rostește

un cuvânt de binecuvântare.

În curtea bisericii din Aghireșu Fabrici (paroh: Pr. Sebastian Dumitru Șerban), protopopiatul Huedin, săvârșește slujba de înmormântare a adormitului într-un Domnul, Mircea Adămuță. Rostește un cuvânt de mângâiere.

În Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae” din Gherla, săvârșește slujba Vecerniei și rostește un cuvânt de învățătură. Acordă părintelui Aurel Mureșan, distincția „Crucea Arhiepiscopală” și hirotonește într-un iconom stavrofor pe părintele Gheorghe Știr. Premiază elevii laureați la concursul pe teme religioase de la nivelul protopopiatului.

În curtea casei parohiale, săvârșește slujba de binecuvântare a Centrului Socio-Educațional „Sfântul Stelian”. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de domnul Liciniu Câmpian, consilierul misionar – social al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

10 aprilie: În localitatea Nețeni, filie a parohiei Domnești, protopopiatul Bistrița, săvârșește slujba de resfințire a bisericii și Sfânta Liturghie. Rostește cuvântul de învățătură. Acordă părintelui paroh, Lucian Blaga, Or-

dinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”, iar domnului Toma Someșan, primarul comunei Mărișelu, distincția „Crucea Transilvană”. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Pavcernița Mică și rostește o cateheză.

11 aprilie: Face o vizită la Mănăstirea „Sfântul Vasile cel Mare” de la Someșul Cald, protopopiatul Huedin.

În Sala Sporturilor din Dej, asistă la concertul caritabil de pricesne organizat în beneficiul pruncului Andrei Fagea. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PC Pr. Dănuț Liviu Hognogi, protopopul de Cluj I.

12 aprilie: Prezidează conferința de primăvară cu preoții din protopopiatul Bistrița. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Acordă domnului pictor Simion Seserman, Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”.

Săvârșește slujba Punerii Pietrei de Temelie pentru biserica parohiei Viișoara II, protopopiatul Bistrița (paroh: Pr. Călin Sigartău). Rostește un cuvânt de învățătură.

În curtea bisericii din Măgoaja (paroh: Pr. Gavril Ioan Gretinuc), protopopiatul Dej, săvârșește slujba de înmormântare pentru adormita într-un Domnul, Maria, mama părintelui Ioan Chirilă, președintele senatului Universității „Babeș Bolyai” și a părintelui Gavril Chirilă, secretarul protopopiatului Dej. Rostește un cuvânt de mângâiere. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baciu, consilierul bi-

sericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și de PC Pr. Liviu Vidican Manci, directorul Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca.

La Galeria „Horeb” de la demisolul Bisericii „Sfântul Ilie” din Cluj-Napoca (parohi: Pr. Vasile Istrate și Pr. Sergiu Bălaj), participă la vernisajul expoziției „Lumină Lină: lumina ortodoxiei”, a domnului Dan Tivadar. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

13 aprilie: În Catedrala Mitropolitană, slujește Denia Canonului celui Mare și rostește un cuvânt de învățătură.

În Cimitirul Central din Cluj-Napoca, săvârșește o slujbă funebră la capătul adormitului într-un Domnul, Constantin Cosma.

14 aprilie (Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin): Săvârșește Sfânta Liturghie în biserica din Gledin (paroh: Pr. Ioan Titieni), protopopiatul Bistrița. Rostește cuvântul de învățătură. Acordă domnului Peter Schuller și domnului Dorin Arsinte, Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”.

Face o vizită pe șantierul casei parohiale din Șieut, protopopiatul Bistrița (paroh: Pr. Ștefan Pralea). Este însoțit de PC Pr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

15 aprilie: În biserica reformată din Tetiș, județul Sălaj, asistă la slujba de înmormântare a adormitului într-un Domnul Ioan Tâmaș, tatăl doamnei Izabela Luca, contabilul șef al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei, Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Denia Acatistului Bunei Vestiri.

16 aprilie: Săvârșește Sfânta Liturghie în biserica din Vultureni, protopopiatul Cluj I. Rostește cuvântul de învățătură.

IPS Mitropolitul Andrei împreună cu preoții și tinerii participanți la pelerinajul la Mănăstirea Nicula, 16 aprilie 2016.

➤ Hirotessește întru sachelar, pe părintele paroh Vlad Ciceo.

Săvârșește slujba de binecuvântare a lucrărilor efectuate la casa parohială, la Centrul de Informare Turistică și la terenul de sport din incinta școlii. Este însoțit de PCuv. Protos. Benedict Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

La Mănăstirea Nicula, întâmpină tinerii participanți la tradiționalul pelerinaj organizat de A.S.C.O.R. Cluj. Săvârșește o slujbă de mulțumire și rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de domnul Cristian Moldovan, directorul Centrului de Pelerinaje „Renașterea”.

17 aprilie: Săvârșește slujba de resfințire a Bisericii „Sfântul Ioan Gură de Aur” de la Sic, protopopiatul Gherla. Săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotessește întru iconom, pe părintele paroh Anchidim Fetinca. Conferă domnului Alexandru Nagy, Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”, iar domnului Marius Petean, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Pavecernița Mică și rostește o cateheză.

18 aprilie: Săvârșește slujba de binecuvântare a paraclisului și chiliilor Mănăstirii „Sfinții Martiri Brâncoveni” de la Mărișel, protopopiatul Huedin. Rostește un cuvânt de învățătură.

Face o vizită în parohia Poiana Horii, cu filiile Giurcuța de Sus și Smida (paroh: Pr. Păunel Petran). Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În biserica din Someșeni (parohi: Pr. Ioan Roman, Pr. Ioan Pop și Pr. Ioan Avram), slujește Pavecernița Mare și rostește un cuvânt de învățătură.

19 aprilie: Prezidează conferința de primăvară cu preoții din protopopiatul Huedin. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Premiază elevii laureați la concursul pe teme religioase de la nivelul protopopiatului.

Face o vizită la Mănăstirea Râșca Transilvană. Vizitează filia Dealu Negru a parohiei Finci (paroh: Pr. Vicențiu Vamoș Sandro), parohia Călățele (paroh: Pr. Aurel Șaitiș), filia Alunișu a parohiei Sâncraiu (paroh: Pr. Dănuț Călătean) și filia Nearșova a parohiei Nadășu (paroh: Pr. Marian Văcariu), protopopiatul Huedin. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

20 aprilie: Înregistrează o emisiune pentru TVR Cluj.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la concertul susținut de Cvartetul Transilvan, care va interpreta lucrarea „Ultimele șapte cuvinte ale Mântuitorului pe Cruce” a lui Joseph Haydn, cu o introducere teologică a domnului profesor Olimpiu Benea. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

21 aprilie: La Facultatea de Teologie, în calitate de conducător de doctorat, participă la susținerea, în catedră, a Tezei de Doctorat de către domnul profesor Hadrian Conțiu.

Participă la ședința Consiliului Profesorat pentru confirmarea Părintelui Profesor Vasile Stanciu în funcția de decan.

În cadrul Târgului de Carte „Gaudeamus”, participă la lansarea volumelor „Mai aproape de Hristos” a Înaltpreasfinției Sale și „Muntele Athos: istorie și înnoire în paradisul monahilor” a lui Graham Speake, apărute la editura „Renașterea”, a Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În sala mare a Muzeului Mitropoliei, participă la lansarea cărții *Părintele Dometie de la Râmeț, adevăratul duhovnic*, scrisă de Stavrofora Ierusalima Ghibu, fosta stareță a Mănăstirii Râmeț. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

22 aprilie: În biserica parohiei Fizeșu Gherlii (paroh: Pr. Dacian Silviu Pop), slujește Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfințite. Rostește un cuvânt de învățătură.

23 aprilie (Sâmbăta Sfântului Lazăr): Cu prilejul hramului, săvârșește Sfânta Liturghie pe altarul de vară al mănăstirii de la Cristorel, protopopiatul Cluj I. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru diacon pe tânărul Cosmin Biriș. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

Participă la Procesiunea de Florii, organizată pe străzile municipiului Bistrița. Săvârșește slujba Vecerniei și rostește un cuvânt de învățătură.

24 aprilie (Intrarea Domnului în Ierusalim, Sfânta Cuvioasă Elisabeta): Cu prilejul hramului, pe o scenă special amenajată, săvârșește Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Sfânta Elisabeta” din Cluj-Napoca. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot pe diaconul Cosmin Biriș, pe seama capelei din incinta Spitalului de Boli Infecțioase din Cluj-Napoca. Conferă domnului chestor Tudor Grindean, șeful Inspectoratului Județean de Poliție Cluj, distincția „Crucea Transilvană”. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Denia din Sfânta și Marea Zi de Luni și rostește o cateheză.

25 aprilie: Face o vizită la Secția exterioară Cluj-Napoca a Penitenciarul Gherla (slujitor: Pr. Ioan Simion). Este însoțit de domnul Liciniu Câmpean, consilierul misionar-social al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Transmite, prin intermediul presei, mesajul de Sfintele Paști. În Biserica „Sfântul Marcu” din Florești (paroh: Pr. Dănuț Gordan), protopopiatul Cluj I, slujește Denia din Sfânta și Marea Zi de Marți. Rostește un cuvânt de învățătură.

26 aprilie: La Muzeul Etnografic din Cluj-Napoca participă la deschiderea Zilelor Artei Bizantine și rostește un cuvânt de binecuvântare

În biserica din Aiton (paroh: Pr. Georgel Andreica), protopopiatul Turda, slujește Denia din Sfânta și Marea Zi de Miercuri. Rostește un cuvânt de învățătură.

27 aprilie: În biserica din Valea Fânașelor (paroh: Pr. Nicolae Petru Buran), protopopiatul Cluj II, săvârșește Denia din Sfânta și Marea Zi de Joi. Rostește un cuvânt de învățătură.

28 aprilie: În Catedrala Mitropolitană, slujește Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare, unită cu Vecernia. Rostește cuvântul de învățătură și împlinește ritualul Spălării Picioarelor.

Pe platoul din spatele Catedralei Mitropolitane, participă la manifestările dedicate Zilei Veteranilor de Război. Săvârșește o slujbă de Te-Deum și rostește un cuvânt de binecuvântare.

Primește la reședință pe Preasfințitul Părinte Florentin Crihălmeanu, Episcopul greco-catolic de Cluj-Gherla.

În Catedrala Mitropolitană slujește Denia celor două sprezece Evanghelii și rostește un cuvânt de învățătură.

29 aprilie: Face o vizită la Centrul de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie”.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Denia Prohodului Domnului și rostește un cuvânt de învățătură.

30 aprilie: Face o vizită la Centrul pentru Vârstnici „Sfântul Sava” din Copăceni (slujitor: Pr. Alexandru Rus) și la Centrul pentru Vârstnici „Sfântul Nicolae” de la Mociu (slujitor: Pr. Iustin Câmpeanu).

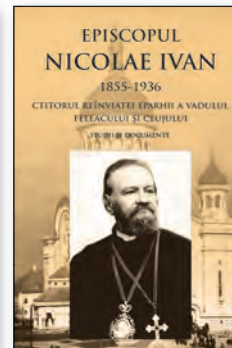
O vizitează pe distinsa doamnă preoteasă Maria Lupu, din Turda.

A consemnat, Arhid. Claudiu Ioan Grama

EDITURA RENAȘTEREA

OFERTE:

† ANDREI, Arhiepiscop și Mitropolit, *Rugăciunea Sfântului Efreem Sirul. Cateheze*, 81 pag., format 116 X 166 mm, Preț: 3 lei

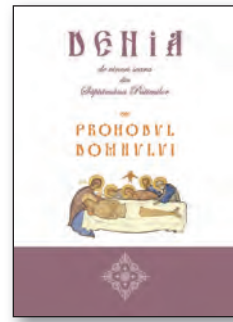

Pr. Prof. NICOLAE VASIU, Pr. Prof. Ioan Bunea, *Episcopul Nicolae Ivan 1855-1936. Citorul reînviatului Eparhiei a Vadului, Feleacului și Clujului. Studii și documente*, ed. a II-a, îngrijită de Pr. Iustin Tira, 490 p. + 90 p. color, format: 170x240 mm, Preț: 70,00 lei

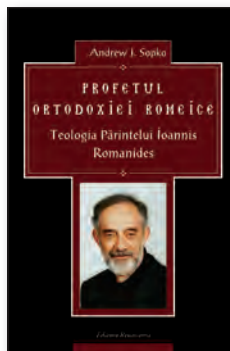

PR. VASILE GORDON, *Vademecum Omiletic. 100 de schițe pentru predici*, 337 pag., format: 148x210 mm, Preț: 25 lei

Denia de Vineri seara cu Prohodul Domnului ed. a V-a, 47 pag., format 148x210 mm, Preț: 3 lei.

ANDREW J. SOPKO, *Profetul Ortodoxiei Romeice. Teologia Părintelui Ioannis Romanides*, Colecția: „Mari teologi ai secolului XX”, nr. 6, 336 pag., format: 135 X 200 mm, Preț: 30 lei

TEOLOGIE ȘI SPIRITUALITATE LA VLADIMIR LOSSKY, Colecția: *Mari teologia ai sec. XX*, nr. 5, 408 p., format: 135x200 mm, Preț: 30 lei

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:
IPS Arhiepiscopul și Mitropolitul ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:
PS Episcopul-vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:
Consilier cultural Pr. dr. Bogdan Ivanov, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Pr. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:
Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095
IBAN: RO79RNCB0106026604400017 BCR Cluj (Revista RENAȘTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor responsabil:

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:

Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea Gelu Buta, Dacian But Căpușan, Alexandru Dărăban, Cezar Login, Ierom. Maxim Morariu, Marcel Muntean, Alexandru Nemoianu, Protos. Simeon Pinte, Pr. Dan Popovici, Aurel Sasu, Paul Siladi, Nicolae Turcan, Protos. Benedict Vesa,

Foaie editată de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, filiala Cluj-Napoca

Pelerinaj pe jos la Mănăstirea Nicula

17 kilometri pe jos spre icoana făcătoare
de minuni a Maicii Domnului

Iulia Anamaria Mureșan

Anul acesta nu am notat pas cu pas, ca de obicei, ceea ce s-a petrecut pe parcursul acestui pelerinaj. A fost deja a șasea oară când s-a organizat. Totuși, aș vrea să redau acum câteva frânturi din această peregrinare.

De data aceasta, spre deosebire de alți ani, pelerini nu s-au mai adunat la Catedrală înainte de plecare, ci s-au strâns direct la autocare, în Piața Ștefan cel Mare, după Liturghia și Parastasul ce avuseseră loc la Biserica Studenților din Campusul Universitar Hașdeu, la care majoritatea tinerilor pelerini au participat în dimineața aceea. De data aceasta, am avut cu noi 15 preoți însoțitori, cu mult mai mulți decât în celelalte ediții.

Vagoanele de tren au fost schimbate cu cele zece autocare a câte 50 de locuri, care aveau să ne ducă până la Iclod, satul în care a fost pictată vestita icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului, aflată acum în Biserica mare a Mănăstirii Nicula. Aveam să primim arhierescă binecuvântare a Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei în curtea acestui sfânt așezământ, câteva ore mai târziu, după un drum ostenitor, dar aducător de multe foloase duhovnicești. De la Iclod, precum ne este obiceiul, am pornit pe jos spre ținta pelerinajului nostru.

Un fapt inedit a fost acela că unii dintre pelerini au parcurs

drumul dintre Iclod și mănăstire cu bicicleta. De asemenea, anul acesta, la organizarea evenimentului au participat mai multe asociații de tineret și anume: A.S.C.O.R. Cluj, A.T.C.O.R. Cluj, Liga Studenților, Facultatea de Teologie și Seminarul Teologic.

Drumul a fost presărat cu rugăciune, cântări, dar și cu bucuria comuniunii și a comunicării. A fost o adevărată sărbătoare a Maicii Domnului, care începuse de fapt cu o seară înainte, când am participat la slujba Imnului Acatist al Bunevestirii, o Utrenie împodobită cu citirea aceluși Acatist, cu multe cântări închinare Împărătesei Cerurilor, dar și cu relatările marilor minuni pe care aceasta le-a făcut pentru a-i ajuta pe creștini să iasă biruitoari în timpul atacurilor păgâne. De asemenea, sâmbătă dimineață, în loc de obișnuita Utrenie, din strană se auzeau cântându-se multe Acatiste și Paraclise ale Apărătoarei Doamne.

Acest praznic al Maicii Domnului parcă s-ar fi împletit cu cel al Floriilor, care avea să vină abia peste o săptămână, dar timpul parcă a luat-o înainte. În drum spre Nicula, am văzut mulți mălini înfloriți. Pelerinii, îmbiați de frumusețea lor, rupeau crenguțe parfumate, pe care apoi le duceau în mâini, spre icoana făcătoare de minuni. Gestul lor nu a putut să nu amintească de cei care ieșeau în întâmpinarea Domnului cu ramuri de finic, atunci când intra în Ierusalim, cu atât mai mult cu cât, în drumul nostru, ne-am întâlnit și cu un măgăruș, ce s-a lăsat mângaiat și hrănit de noi. Crucea pe care acesta o avea însemnată pe spate nu a putut să nu ne amintească de Mântuitorul, care a șezut pe mântul asinei cu doar câteva zile înainte de a fi răstignit. Din când în când, pe la porțile caselor, eram așteptați de oameni binevoitori, care ne ofereau apă rece. Îl percep acum ca pe un gest de pocăință, ca pe o replică la gestul ostașilor de a-Lăda pe Domnul Hristos cu oțet, când Acesta era pe cruce.

În toate se vedea purtarea de grijă a lui Dumnezeu.

La Gherla, pelerinii au fost primiți în biserica cu hramul „Sfântul Ierarh Nicolae”, unde am rostit rugăciuni împreună cu preoții, urmând ca, în curte, să primim ceva de ale gurii și să ne bucurăm de umbră deasă și de puțină odihnă. Acolo ni s-au alăturat alți preoți și tineri, care au parcurs împreună cu noi drumul ce ne rămăsese până la Nicula. Convoiul avea în frunte o cruce, ripide, o icoană mare a Maicii Domnului Ierusalimitissa și o copie a Maicii Domnului de la Nicula. Bătaia de toacă ne-a însoțit mereu, chemându-ne tainic la rugăciune și la amintirea de cele cerești.

Încă din momentul în care mai aveam cinci kilometri de parcurs, clopotele Mănăstirii au început să bată. Sunetul colinda văzduhului, ajungând și la urechile noastre, parcă îmbărbătându-ne. Peste doar câteva zeci de minute, cei aproape 1000 de pelerini au umplut colinele din jurul bisericii în care se află icoana, așezându-se în cete, mai

mici sau mai mari, pe iarbă. Această imagine nu a putut să nu amintească de poporul care mergea după Mântuitorul, însetând și flămânzind de cuvintele Lui. După ce ne-am închinat, am participat la slujba Vecerniei cu litie în cinstea Sfintei Maria Egipteanca. Primele cuvinte ale rugăciunii de binecuvântare a pâinilor, „Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, care ai binecuvântat cinci pâini în pustie și ai săturat cu ele cinci mii de bărbați (...)”, au întărit asemănarea dintre acea privesc și relatarea biblică, cu atât mai mult cu cât, imediat după binecuvântarea de final, aveam să primim cina oferită de mănăstire. De asemenea, ÎPS Andrei ne-a oferit fiecăruia o carte cu minunile Sfântului Mina, care ne-a ferit de posibile pagube pe tot parcursul drumului.

Nădăjduim ca toate binefacerile de care am avut parte de-a lungul acestui pelerinaj și toată bucuria duhovnicească acumulată să ne apropie și mai mult de Maica Domnului, să ne întărească în credință și să ne fie stâlp de susținere în lucrarea continuă de schimbare a vieții și a minții după poruncile Domnului Hristos.

Expoziția „După chipul și asemănarea lui Dumnezeu”

Ana-Maria Neag

Mineri, 15 aprilie 2016, la demisolul Bisericii Studenților din Campusul Hașdeu a avut loc o întâlnire cu jurnalistul și fotograful George Crășnean, care a colaborat la publicații cu tematică ortodoxă precum *Lumea credinței*, *Lumea monahilor*, *Formula AS*, *Familia Ortodoxă*. *Întâlnirea de duh a fost posibilă cu ocazia vernisării expoziției „După chipul și asemănarea lui Dumnezeu”.*

Expoziția cuprinde portrete ale unor părinți români sau athoniți, între care Rafail Noica, Neonil de la Frâsinei, Iulian de Prodromu, Petroniu Tănase, Iustin Pârveu, Arsenie Papacioc, Savatie Baștovoii ș. a.

Dincolo de imaginea care expune chipuri de avvă, se află câte o poveste, al cărei tâlc stă la granița dintre vremelnice și veșnice. Pentru a capta acest tâlc, George Crășnean a avut curaj, dar și multă răbdare, adăstând pe lângă acești părinți. Inițial, a căutat legătura duhovnicească și apoi le-a cerut permisiunea de a-i fotografia. Mărturisește că ceea ce face provine dintr-o convingere,

nu se rezumă la o meserie, motiv pentru care a investit timp, bani și energie fizică și sufletească (a vizitat Sfântul Munte mai bine de 100 de ori). Deși comparația poate părea lipsită de delicatețe, fotograful se recunoaște în postura unui îndrăgostit care umblă pe urmele iubitei. De altfel, din fotografii răzbat nu numai chipurile celor fotografiați, ci și chipul din spatele obiectivului, un chip însetat de Adevăr, de frumusețea nevăzută.

Foto: preluată de pe: <https://sfantulmunteathos.wordpress.com/tag/george-crasnean/>

„Drumul Crucii este desăvârșit în bucuria Învierii”

Interviu luat Preasfințitului Părinte Episcop Macarie Drăgoi de către Tatiana Onilov.

Tatiana Onilov (T.O.): - Societățile Occidentale par bine organizate, fiind surse de echilibru civic și de bunăstare. Cum este sufletul occidentalului? Care este starea lui dominantă? Spre ce îi privesc ochii interiori?

PS Macarie: - Societățile Occidentale nu doar par, ci chiar sunt bine organizate, sistemic, ca rezultat al experienței seculare, cumulând pe lângă experiența socio-economică și o anumită doză de materialism. Aceste lucruri nu sunt de condamnat, pentru că firea omului este înclinată spre securitate și confort. Oamenii sunt foarte civilizați și corecți unii cu alții, însă Dumnezeu nu mai reprezintă întotdeauna sursa primordială de la care vin toată darea cea bună și tot darul cel desăvârșit (Iacov 1: 17). Succesul occidental, care poartă amprenta puternică a Reformei, este prezentat politic și teologic de Max Weber în lucrarea *Etica protestantă și spiritul capitalismului*, publicată pentru prima dată în 1904, unde Reforma protestantă este prezentată drept motorul și mobilul succesului economiei de piață. Competiția, influențată de corectitudine și onestitate economică, a trecut de la zona comercială la cea a comerțului cu ideile religioase, astfel încât s-a ajuns ca religiile care oferă o anumită stare de bine, fără implicare personală, jertfelnică și transformatoare, să câștige tot mai mulți oameni.

Sufletul occidentalului caută și el veșnicia. Chiar dacă nu o recunosc, cei mai mulți își caută legătura cu Dumnezeu în diferite zone ale spiritualului. Pentru că nu au aflat prea multe despre Ortodoxie sau știu limitat și deformat anumite lucruri, încearcă prin neo-religiozitate, prin psihanaliză sau psihologie să găsească isihia, liniștea ontologică și, prin ea, pe Dumnezeu. Cei mai mulți dintre occidentali sunt oameni buni și chiar foarte buni, nestăpâniți de ură, de mânie și de invidie. Cu toate acestea, în toată bunătața lor, sunt prinși în mrejele consumismului – datorită bunăstării – și în zona activismului social exterior, pentru a-și împlini anumite goluri sufletești. Ei îl caută pe Dumnezeu, iar această căutare îi aduce în preajma ortodocșilor mărturisitori ai credinței vii și personale, a ortopraxiei.

T.O.: - Gradual, ajungem și noi, cei din țările estice, majoritar ortodoxe, la o asemenea vedere sufletească? Vom putea să ne continuăm drumul privind spre Cruce?

PS Macarie: - Tentația bunăstării, a statului puternic dezvoltat economic și social, dar slăbănogit moral și duhovnicesc, câștigă tot mai mult teren și în țările ortodoxe. Revirimentul Ortodoxiei postcomuniste, nebănuț de teologii occidentali sau de sociologi, este acum atacat din interiorul țărilor ortodoxe prin slăbirea valorilor fundamentale, dintre care amintesc doar de familie și educație, fără de care nimic nu rezistă în perspectiva veșniciei și a păstrării identității religioase și naționale. Desigur, în Occident, misiunea depășește de mult cadrele naționale, primind în sânul ei mulți convertiți, provenind din rândurile altor popoare, însă în țările ortodoxe, definite istoric și cultural de credința ortodoxă milenară sau bimilenară, ea trebuie să se păstreze ca tezaur neprețuit, pentru asigurarea continuității identitare și a vederii duhovnicești autentice.

Noi, ca misionari în spațiul occidental, nădăjduim ca părțile negative ale societăților vestice să ajungă cât mai târziu în spațiul românesc. Pe de altă parte, constatăm că de cele mai multe ori, fiii Bisericii Mame au venit în Occident mult mai întăriți pentru a trăi și mărturisi credința părinților lor, plecând pe meleaguri îndepărtate în căutarea unui trai mai bun. Aici se regăsesc unii cu alții ca frații aceluiși neam și fiii aceluiși Dumnezeu, filtrând adevărata învățătură de credință de toate celelalte surrogate religioase.

Întoarcerea permanentă la rădăcinile credinței, printr-o vedere duhovnicească a lui Dumnezeu în istorie și în viața personală, se face numai în Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie. Orice am predica, orice am împlini social, orice am construi ideologic sau duhovnicesc, se dărâmă dacă nu rămânem în aceeași Jertfă Euharistică cu Hristos. Privirea către Cruce se face smerit și plin de speranță în Dumnezeiasca Liturghie. Nimic nu ar rezista peste veacuri dacă Hristos nu s-ar răstigni și învia de fiecare dată în acest act liturgic, pentru noi și pentru a noastră mântuire.

T.O.: - Care este contextul credinței acum? O țară ortodoxă poate funcționa coerent într-un cadru legislativ în care sunt legalizate lucruri

străine de Sfânta Tradiție și de drumul Crucii?

PS Macarie: - Contextul credinței nu este foarte diferit de niciuna dintre condițiile istorice pe care le-au trăit înaintașii noștri, iar aici cobor până în perioada încreștinării acestui pământ prin predica Sfântului Apostol Andrei, când erau botezați strămoșii noștri. De la Mântuitorul Hristos și până astăzi, puține au fost momentele când credința putea fi trăită fără ispite. Dacă acestea nu erau din partea puterii politice, apăreau din interiorul Bisericii. În primul mileniu creștin credința cea dreaptă s-a curățat de erezii prin focul Sinoadelor Ecumenice. De aceea nu cred că acum contextul este foarte diferit, ci trebuie să ne raportăm la problemele de azi prin prisma soluțiilor Sfinților Părinți. Aceștia își îndemneau ucenicii, care căutau soluții la problemele lumii contemporane lor, să devină ei înșiși lumină, pentru ca mii să se mântuiască în jurul lor.

Legalizarea lucrurilor străine, cum le spuneți dumnevoastră,

sunt pentru cei de acasă ceva deosebit. Cu siguranță, multe din deciziile luate sub influența Occidentului sunt foarte dăunătoare, pentru că, noi, pe de o parte, ne arătăm foarte dispuși să luăm tot ce vine de acolo ca fiind bun *per se*, iar, pe de altă parte, pentru că nu suntem obișnuiți cu schimbări bruște, care bulversează și nu edifică. Cu toate acestea, nu ne putem scuza că în aceste vremuri e mai greu să lucrăm la mântuirea noastră decât a fost în vremurile de dinainte. Încercați să vă puneți în locul românilor, nu doar din Scandinavia, ci din toată lumea pe unde au emigrat, să vedeți cum își trăiesc viața în medii legislative, poate mai stabile, dar nu întotdeauna, sau aproape niciodată, favorabile ideilor noastre, tradiționaliste și identitare. Astfel, în diasporă, Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie devine nu doar Cuminicare într-o Comuniune, apropierea unora cu alții, ci mai ales cu Dumnezeu. Asumarea lucrării mântuirii personale a fiecăruia dintre noi, mutarea centrului de greutate de pe nemulțumire pe osteneală și îndrăzneala duhovnicească sănătoasă, îi ajută pe mulți să redescopere rugăciunea din Ceaslov, sfaturile din Pateric, gândurile din Filocalie, precum și mănăstirile de acasă.

Un alt aspect legat de schimbarea contextului legislativ ține de mamele și de fiii neamului nostru. Să dăm neamului fii sănătoși duhovnicește și ei vor ajunge să decidă într-o bună zi în spiritul Sfintei Tradiții și a drumului Crucii. De aceea, spuneam mai înainte, lupta să o ducem din spațiul personal, în cel educațional, pentru a se desăvârși în cel comunitar.

T.O.: - Este posibilă învierea sufletească fără pătimire, fără asumarea Crucii?

PS Macarie: - Pătimirea este un cuvânt foarte profund. El vine din limba greacă, unde el înseamnă *suferință*. Pătimirea omului de azi nu trebuie să fie neapărat fizică pentru a-l afecta direct, ci mai ales una sufletească. Dacă trupului i se găsește tot felul de remedii, omului contemporan îi sunt necesare remediile credinței pentru a-și limpezi și alina pătimirile sufletului. Sigur că nu poate fi înviere sufletească fără pătimire și fără asumarea crucii. Dar pentru aceasta mă mențin într-o legătură permanentă cu Dumnezeu, Dăruitorul a tot binele, Cel care îmi alină suferințele

trupești prin mâna și grija medicilor, dar mai ales Cel care mă liniștește sufletește. Până unde am putea noi răbda azi răutatea lumii? Am cădea biruiți încă de la primele confruntări. Gândul la Crucea și la biruința Învierii Domnului Iisus Hristos ne întărește pentru a ne confrunța cu lumea și cu stihiele sufletelor noastre.

T.O.: - Pentru a ajunge la o înviere sufletească, este nevoie să ne asumăm o cruce și să parcurgem un drum al pătimirii. Cum ar trebui să ne ducem crucea cu seninătate, cu încredere că la capătul drumului ne așteaptă Dumnezeu?

PS Macarie: - Prin cruce nu trebuie să înțelegem doar suferință. Ea este în primul rând semnul iubirii milostive a lui Dumnezeu, semnul biruinței asupra morții. Teologia ortodoxă vede în Sfânta Cruce a lui Hristos mai puternică Învierea Sa, decât Pătimirea. În acest sens, ea este cinstită în Duminica a III-a a Postului Mare, pentru a fi reper și îndemn la biruință. Nu alergăm în neștire, ci către brațele iubitoare ale Domnului, care au cuprins în ele întreaga umanitate. Iubirea Crucii lui Hristos este mai tare decât moartea, fiind foarte diferită de iubirea schimbătoare a oamenilor. Golgota suferinței și a umilinței are la capătul ei pe Domnul Înviat. De aceea noi întotdeauna vorbim de Mormântul Domnului, nu ca ultima limită a existenței terestre a lui Dumnezeu, ci ca locul unde a fost făcută cunoscută într-un prezent continuu veșnicia. De pe acest mormânt luăm și azi Sfânta Lumină a Învierii, ca mărturie a luminii nevăzute a harului dumnezeiesc. Vederea noastră limitată, care percepe acum clar și evident depășirea empirică a focului, înțelege că cele duhovnicești nu se pot percepe decât printr-o împreună lucrare a omului cu Dumnezeu. El ne așteaptă nu doar la capătul drumului, ci ne însoțește permanent. El ne duce, cel mai adesea, pe mai departe crucea noastră. Cel care dorește Raiul trebuie să îl cunoască și să îl guste încă de pe acum în Jertfa Euharistică pentru a fi împreună cu Hristos Dumnezeu-Omul.

T.O.: - Mai știm să primim cu adevărat bucuria Sărbătorii sărbătorilor și să ne pregătim pentru Înviere? Cum ar trebui să primim Lumina Învierii și să o păstrăm mereu?

PS Macarie: - Stihirile Paștilor, atât de frumoase și pline de sens – în această perioadă – sunt foarte prezente în viața noastră, care este ca un Paști – Pascha – trecere a noastră prin viață, de la cele triste la cele vesele, de la cele trecătoare la cele veșnice. Fiecare creștin le rostește zilnic, la finele rugăciunii de seară, pentru că patul (mormântul nostru, cum îl vede Sfântul Ioan Damaschinul în aceleași rugăciuni) nu ne sperie, ci ne odihnește. Fiecare dimineață, fiecare răsărit, fiecare chip al semenului reprezentă o nouă șansă în a-L cunoaște pe Creatorul celor văzute și nevăzute. Învierea nu trebuie să reprezintă o reazăzare a noastră în aceeași stare în care am fost și în ziua anterioară, ci o nouă șansă, o nouă viață, o nouă poziționare a mea față de veșnicie, față de Crucea lui Hristos.

Lucrurile acestea capătă sens numai prin credința că Dumnezeu umblă în cotidian lângă noi, cum a făcut-o dintotdeauna în istorie. Noi prin Înviere (*Anastasis* – în limba greacă) stăm drepti, în credință dreaptă (Ortodoxie) și în lucrare dreaptă (ortopraxie). Lumina Învierii se păstrează devenind noi înșine lumină din Lumina Hristos, dăruind celorlalți din darurile lui Hristos, devenind martori și mărturisitori ai Vieții, Luminii și Adevărului (Ioan 14: 6). Nu fără rost au rânduit Sfinții Părinți ai Bisericii să ne salutăm în perioada pascală cu vestea și mărturia că *Hristos a Înviat!* Sfântul Serafim de Sarov, care trăia în lumina harului lui Hristos, pe toți, indiferent de momentul din an, îi saluta cu „Hristos a Înviat, bucuria sufletului meu”. Cred că și noi putem să păstrăm lumina Învierii în bucuria pe care o simțim în această perioadă când suntem mai iertători, înțelegători și dăruitori. Drumul Crucii este desăvârșit în bucuria Învierii, pentru ca și noi să depășim propriile noastre neputințe și greutatea în osteneala duhovnicească. Înviem în fiecare zi, în fiecare duminică-zi a învierii, iar prin Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, menținem lumina speranței și a bucuriei Învierii lui Hristos.

Echipa: Tatiana Onilov, Andrei Mitrică, Gabriela Bulgaru, Ana-Maria Neag, Dana Filaropol, Andreea Micu, Iulia Anamaria Mureșan, Oana Laura Dăgă, Romina Sopoian.

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com